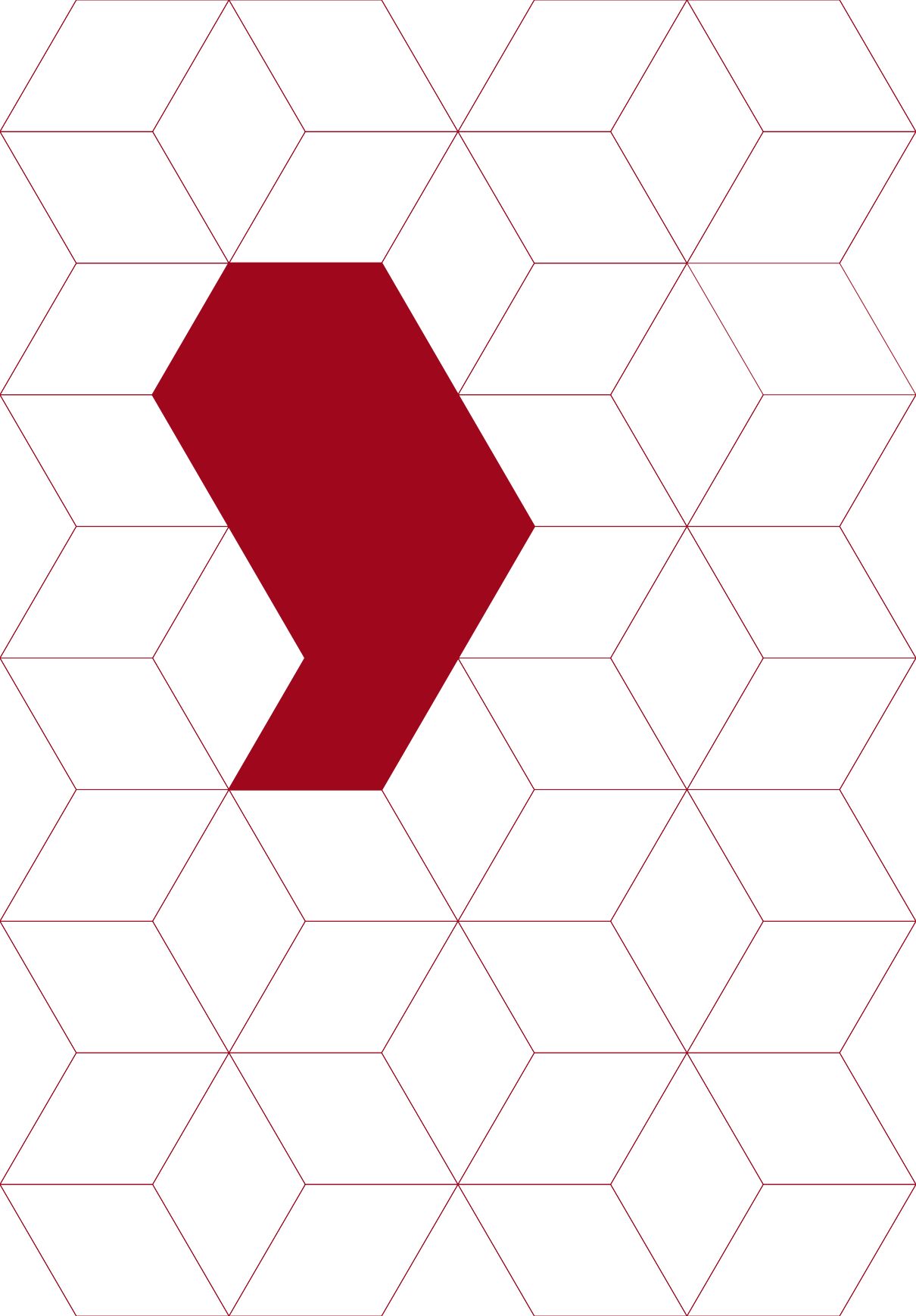

Η ματιά του συλλέκτη | Συλλογή Σωτήρη Φέλιου
The collector's eye | The Sotiris Felios Collection

Η ματιά του συλλέκτη | Συλλογή Σωτήρη Φέλιου
The collector's eye | The Sotiris Felios Collection

Επιμέλεια | **Λουίζα Καραπιδάκη**
Curator | **Louisa Karapidaki**

23 Μαρτίου - 20 Μαΐου 2019 | 23 March - 20 May 2019

Δημοτική Πινακοθήκη Ηρακλείου, Βασιλική Αγίου Μάρκου
Heraklion Municipal Art Gallery, Saint Mark's Basilica

Οι καλλιτέχνες / The artists

Ηώ Αγγελή / Io Angeli

Δάφνη Αγγελίδου / Daphne Angelidou

Μανώλης Αναστασάκος / Manolis Anastasakos

Καλλιόπη Ασαργιωτάκη / Kalliori Asargiotaki

Γιώργος Αυγέρος / Yiorgos Avgeros

Μαριλίτσα Βλαχάκη / Marilitsa Vlachaki

Μαρία Γιαννακάκη / Maria Giannakaki

Στρατηγούλα Γιαννικοπούλου / Stratigoula Giannicopoulou

Στέφανος Δασκαλάκης / Stefanos Daskalakis

† Νίκος Εγγονόπουλος / Nikos Engonopoulos

Ηλίας Καρράς / Ilias Karras

Θεόφιλος Κατσιπάνος / Theofilos Katsirpanos

Λήδα Κοντογιαννοπούλου / Leda Contogiannopoulou

Αλέξης Κυριτσόπουλος / Alexis Kyritsopoulos

Πένυ Κωνσταντίνου / Penny Konstantinou

Κώστας Λαλές / Kostas Lales

† Γιώργος Λάππας / George Lappas

Αλέκος Λεβίδης / Alecos Levidis

Αφροδίτη Λίτη / Aphrodite Litti

Θανάσης Μακρής / Thanassis Makris

Μιχάλης Μανουσσάκης / Michalis Manoussakis

Τάσος Μαντζαβίνος / Tassos Mantzavinos

Αλεξία Μαρούλη / Alexia Marouli

Τάσος Μισούρας / Tassos Missouras

† Γιάννης Μόραλης / Yannis Moralis

Νίκος Μόσχος / Nikos Moschos

Ξενοφών Μπίτσικας / Xenofon Bitsikas

Εμμανουήλ Μπιτσάκης / Emmanouil Bitsakis

Χρήστος Μποκόρος / Christos Bokoros

Χρόνης Μπότσογλου / Chronis Botsoglou

Βάλλυ Νομίδου / Vally Nomidou

Αχιλλέας Παπακώστας / Achilleas Papacostas

Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος / Constantinos Paramichalopoulos

Βασίλης Παπανικολάου / Vassilis Papanikolaou

Κώστας Παπανικολάου / Kostas Papanikolaou

Κώστας Παπατριανταφυλλόπουλος / Kostas Papatriantafyllopoulos

Φάνης Παρασκευουδάκης / Fanis Paraskevoudakis

Γιώργος Ρόρρης / Giorgos Rorris

Εδουάρδος Σακαγιάν / Edouard Sacailan

Αντώνης Στάβερης / Antonis Staveris

Παναγιώτης Βασιλάκης / Takis

Δημήτρης Τάταρης / Dimitris Tataris

Άννα Μαρία Τσακάλη / Anna Maria Tsakali

Μαρία Φιλοπούλου / Maria Filopoulou

Παντελής Χανδρής / Pantelis Chandris

Δημήτρης Χαντζόπουλος / Dimitris Hantzopoulos

Μαρία Χατζηανδρέου / Maria Hadjiandreou

Αντώνης Χουδαλάκης / Antonis Choudalakis

Γιάννης Ψυχοπαίδης / Jannis Psychopedis

Βιογραφικά καλλιτεχνών: <https://www.felioscollection.gr>

Artists biographies: <https://www.felioscollection.gr>

Περιεχόμενα | Contents

Χαιρετισμοί			Greetings
Αριστέα Τ. Πλευρή 	<u>6</u>	Aristea T. Plevri
Σωτήρης Φέλιος 	<u>8</u>	Sotiris Felios
Πρόλογος			Introduction
Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα 	<u>10</u>	Marina Lambraki-Plaka
Κείμενα			Texts
Λουίζα Καραπιδάκη 	<u>18</u>	Louisa Karapidaki
1 	<u>26</u>	1
Αυτοπροσωπογραφικές αναφορές			Self-portraits
2 	<u>42</u>	2
α) Sacré	<u>44</u>		a) Sacré
β) Μυθολογία	<u>56</u>		b) Mythology
γ) Ιστορικές προσωπικότητες	<u>70</u>		c) Famous personalities
3 	<u>78</u>	3
α) Σωματογραφίες	<u>80</u>		a) Somatographies
β) Προσωπογραφίες	<u>104</u>		b) Portraits
γ) Αστικό τοπίο	<u>116</u>		c) Urban landscape
Συντελεστές 	<u>134</u>	Contributors

Είναι η ζωγραφική ποίηση ;

Την μεν ζωγραφίαν ποίησιν σιωπώσαν, την δε ποίησιν ζωγραφίαν λαλούσαν.
Σιμωνίδης ο Κεῖος

Η συνάφεια μεταξύ ποίησης και ζωγραφικής αποτελεί κοινό τόπο στην κριτική σκέψη, τόσο της ποίησης, όσο και της ζωγραφικής. Πράγματι, ένα ποίημα μπορεί να είναι ένας λάλων ζωγραφικός πίνακας, και ένας ζωγραφικός πίνακας μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα σιωπών ποίημα. Η ορθότητα του εύστοχου χαρακτηρισμού του Σιμωνίδη του Κεῖου, που στην ουσία αμβλύνει – εάν δεν καταργεί – τα όρια ανάμεσα στις δύο τέχνες, αποδεικνύεται περίτρανα στον χώρο μιας συλλογής έργων τέχνης. Εκεί που οι ζωγράφοι «γράφουν στίχους» με τα χρώματα, τα πινέλα και την τεχνοτροπία τους, εκθέτοντας την περί ζωγραφικής δική τους άποψη, η οποία, εάν αποτελεί πραγματική κατάσταση ψυχής, μπορεί να χαρακτηριστεί ποιητική.

Η σύγχρονη εικαστική δημιουργία της Ελλάδας βρήκε χώρο φιλοξενίας, αλλά και ανάδειξης, στο Ίδρυμα «Η άλλη Αρκαδία», εμπνευστής και δημιουργός του οποίου υπήρξε ο Σωτήρης Φέλιος. Σημαντικοί έλληνες εικαστικοί, ζωγράφοι και γλύπτες, περιλαμβάνονται στην αξιόλογη

αυτή συλλογή. Με μεγάλη χαρά λοιπόν ο Δήμος Ηρακλείου υποδέχεται στον ιστορικό χώρο της Βασιλικής του Αγίου Μάρκου σημαντικό μέρος της.

Η παράδοση που ξεκίνησε στον Χάνδακα της λαμπρής Κρητικής Αναγέννησης συνεχίστηκε αδιάκοπα και κρατάει ως τις μέρες μας. Το Ηράκλειο υπήρξε η γενέτειρα του μεγάλου Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, τέκνου της εξαιρετικής Σχολής Κρητικής Αγιογραφίας. Σημαντικοί άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών έζησαν και ζουν σ' αυτή την πόλη, γράφουν ποίηση, λογοτεχνία, μουσική, ζωγραφίζουν, υπηρετούν την υποκριτική.

Ας πούμε, λοιπόν, πως η έκθεση αυτή αποτελεί φόρο τιμής προς όλους αυτούς τους συμπολίτες μας που υπηρέτησαν και υπηρετούν τις τέχνες, κυρίως την ομιλούσα ζωγραφική και τη σιωπούσα ποίηση.

Ο Δήμος Ηρακλείου ευχαριστεί θερμά τον συλλέκτη Σωτήρη Φέλιο και τους χορηγούς που βοήθησαν στην πραγματοποίηση αυτού του οράματος.

**Αριστέα Τ. Πλεύρη | Αναπληρώτρια Δημάρχου,
Αντιδήμαρχος Πολιτισμού, Εθελοντισμού & Μνημείων**

Μανώλης Αναστασάκος, *Lost Toss*, λεπτομέρεια έργου, σελ. 127 | Manolis Anastasakos, *Lost Toss*, detail, p. 127

Is painting poetry?

Painting is silent poetry, and poetry painting that speaks.

Simonides of Ceos

The affinity between poetry and painting is a common thread in critical thought, both of poetry and of painting. Indeed, a poem could be a painting that speaks, and a painting could be described as a silent poem. The accuracy of such a pertinent observation by Simonides of Ceos, which essentially softens – if not abolishes – the boundaries between the two arts, is proven incontrovertibly in the space of an art collection. There, where painters “write verse” with their colours, their brushes and their style, exhibiting their own view on painting, which, if it is a true divulgence of the soul, can be described as poetic.

Contemporary art creation in Greece has found a home, as well as a showcase, in “The Other Arcadia” Foundation, which was inspired and created by Sotiris Felios.

Important Greek artists, painters and sculptors, are included in this preeminent collection. It is with great pleasure, therefore, that the Municipality

of Heraklion welcomes a large part of it at the historical venue of Saint Mark’s Basilica.

A tradition that began in Candia of the glorious Cretan Renaissance has continued unbroken and lives on to this day. Heraklion was the birthplace of the great Domenikos Theotokopoulos (El Greco), a student of the outstanding Cretan School of Icon Painting. Important personalities of literature and the arts have lived and still live in this town, writing poetry, literature, music, making paintings, practicing the art of acting.

Let us say, then, that this exhibition pays homage to all of our fellow citizens who have served and serve the arts, and especially painting that speaks and silent poetry.

The Municipality of Heraklion extends its sincerest gratitude to the collector Sotiris Felios and to the sponsors who helped to bring this vision to life.

**Aristea T. Plevri | Deputy Mayor,
Vice Mayor for Culture, Volunteering & Monuments**

Σημειώσεις

Στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου, με πίνακες ζωγραφικής παντού (αλλά και γλυπτά), λουσμμένους από κρητικό φως, μοιράζομαι – μαζί σου, επισκέπτη – σκέψεις που έκανα γι' αυτή την όμορφη περιπέτεια της συλλογής, εδώ στο Ηράκλειο, με την άνοιξη.

Εμμανουήλ Μπιτσάκης,
Francesco Morosini,
λεπτομέρεια έργου, σελ. 75

Emmanouil Bitsakis
Francesco Morosini,
detail, p. 75

- Πιστεύω στη ζωγραφική γιατί διατηρεί ζωντανή τη μνήμη όσων χάθηκαν.
- Με γοητεύει η ζωγραφική που δείχνει – με τον τρόπο της – κάτι παγιδευμένο στο κεκριμπάρι του παρελθόντος.
- Οι πίνακες της συλλογής κρατούν καλά κρυμμένα τα μυστικά τους και αφήνουν στον φιλότεχνο θεατή το φορτίο να κάνει τις συνδέσεις και να αναλάβει την ευθύνη της εικόνας που βλέπει.
- Για σκεφθείτε ότι –σήμερα– κατά κανόνα, μας μιλούν άτομα που είναι «εκπαιδευμένα» στη χρησιμοθηρική αντίληψη.
- Νομίζω πως η ζωγραφική σε κάνει να νιώθεις πιο ζωντανός και πιο ανοιχτός στις εμπειρίες άλλων ανθρώπων.
- Όρες ώρες νομίζω ότι ο ζωγράφος – όπως και ο ποιητής – φανερά ψηλαφούν χώρους πέραν του εννοημένου.
- Ο ζωγράφος, σαν άλλος μάγος, τις πιο πολλές φορές μοιάζει να υπονοεί πολλά, χωρίς να επιβεβαιώνει τίποτα.
- Ξέρω πως στην αλήθεια αντιπαράθεται πάντα το μυστικό και η έκσταση.
- Όταν μιλάω για τη συλλογή δεν εξομολογούμαι. Επινοώ.

Ηράκλειο, Μάρτιος 2019, ΣΦ

Notes

In Saint Mark's Basilica, with paintings everywhere (but sculptures, too), bathed in the Cretan light, I share – with you, visitor – my thoughts on this wonderful adventure of the collection, here in Heraklion, with the advent of spring.

- I believe in painting because it keeps alive the memory of what is lost.
- I am enchanted by painting that shows – in its own way – something trapped in the amber of the past.
- The paintings of the collection keep their secrets well hidden, and allow the art lover (viewer) to bear the weight of making connections and taking responsibility for the image they see.
- Just think that – today – we are spoken to, as a rule, by people “trained” in utilitarianism.
- I think painting makes you feel more alive and more open to the experiences of other people.
- There are times when I think painters – just like poets – clearly reach into spaces beyond the obvious.
- The painter, as a magician of sorts, appears, in most cases, to be hinting at a lot, without confirming anything.
- I know that truth is **always** juxtaposed with secrets and ecstasy.
- When I talk about the collection, I am not confessing; I am inventing.

Heraklion, March 2019, **SF**

Ο συλλέκτης ως «δημιουργός»

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ ΦΕΛΙΟΥ

Ο Σωτήρης Φέλιος ανήκει σε μια ιδιαίτερη κατηγορία συλλεκτών. Είναι οι συλλέκτες που θα ήθελαν, αν μπορούσαν, να είναι οι ίδιοι δημιουργοί. Το συλλεκτικό «αντικείμενο του πόθου τους» φανερώνει όχι μόνο τη λανθάνουσα, αλλά μταιωμένη, επιθυμία τους, αλλά και το είδος της τέχνης που ανταποκρίνεται στο ανεκδήλωτο ταλέντο τους. Το συλλεκτικό τους πάθος αποτελεί μια μορφή θεραπευτικής αγωγής για αυτή την ανεκπλήρωτη και ανομολόγητη φιλοδοξία. Ο συλλέκτης που περιγράφουμε διαθέτει μιαν ιδιαίτερη ευαισθησία και καλαισθησία. Αυτά τα στοιχεία της προσωπικότητάς του προσδιορίζουν τις προτιμήσεις και τις επιλογές του. Αυτό ακριβώς συμβαίνει με τον Σωτήρη Φέλιο, ο οποίος αποτέλεσε το πρότυπο του ιδανικού συλλέκτη που σκιαγραφήσαμε. Η υπόθεση εργασίας που αναπτύξαμε πιο πάνω μας επιτρέπει να θεωρήσουμε το σώμα μιας ανάλογης συγκομιδής έργων ως το φαντασιακό δημιούργημα του ίδιου του συλλέκτη-καλλιτέχνη. Ένα «δημιούργημα» που εξελίσσεται δυναμικά, απηχώντας τις διακυμάνσεις του γούστου και την ωριμότητα των επιλογών του συλλέκτη.

Το συλλεκτικό πάθος ενός φιλότεχνου, όπως ο Σωτήρης Φέλιος, δεν πυροδοτείται από αλλότρια κίνητρα. Ο συλλέκτης-καλλιτέχνης αγοράζει έργα όχι για να επενδύσει, αλλά γιατί τα ερωτεύεται και επιθυμεί να τα αποκτήσει για να τα απολαμβάνει διαρκώς. Το είδος αυτό του συλλέκτη είναι ίσως το αρχαιότερο και το αυθεντικότερο. Αν δεν είχε κατισχύσει το εμπόριο και το χρηματιστήριο της τέχνης, που έχουν διαστρέψει και ενίοτε ακυρώσει τα κριτήρια, όχι μόνο της αγοράς, αλλά κυρίως της ίδιας της δημιουργίας, τότε οι συλλέκτες αυτοί και οι επιλογές τους θα αποτελούσαν σηματορούς και πυξίδες για να ανιχνεύσουμε τις κυρίαρχες καλλιτεχνικές τάσεις μιας εποχής, όπως γινόνταν άλλοτε.

Ο συλλέκτης που ερωτεύεται ένα έργο τέχνης δεν το βλέπει αποκομμένο από τον δημιουργό του. Όχι μόνο γιατί θέλει να μάθει περισσότερα για τον καλλιτέχνη, αλλά κυρίως γιατί επιθυμεί να εμπλουτίσει τη συλλογή του με αντιπροσωπευτικά δείγματα της πορείας του. Αυτό ακριβώς συμβαίνει με τον Σωτήρη Φέλιο. Οι αισθητικές του προτιμήσεις προϋποθέτουν εκλεκτικές συγγένειες, που υποθάβουν δεσμούς και θεμελιώνουν φιλίες.

Γιώργος Λάππας (1950-2016)
Ακροβάτης σε σκαμπό, 2010
ύφασμα, χυτευμένο αλουμίνιο
και σίδηρος, 95 x 42 x 25 εκ.

George Lappas (1950-2016)
Acrobat on Stool, 2010
fabric, cast aluminium and iron,
95 x 42 x 25 cm

Ο συλλέκτης Φέλιος διατηρεί πράγματι στενές φιλικές σχέσεις με τους δημιουργούς των έργων της συλλογής του, γεγονός που του επιτρέπει να διεισδύει στα άδυτα της ποιητικής τους, να αποκτήσει μια βαθύτερη κατανόηση του έργου τους, να οξύνει το κριτήριο των επιλογών του.

Μια συλλογή που συγκροτήθηκε με ανάλογα κίνητρα είναι φυσικό να διαθέτει κοινά χαρακτηριστικά και σχετική ενότητα ύφους. Ο Σωτήρης Φέλιος αγαπά την παράδοση της ζωγραφικής του καβαλέτου. Είναι από τους τελευταίους και από τους πιο φανατικούς οπαδούς της. Η αισθητική αυτή προτίμηση ανταποκρίνεται σε μια δυναμική τάση της σύγχρονης ελληνικής καλλιτεχνικής δημιουργίας, την οποία υποστηρίζουν τα τελευταία χρόνια και άλλοι, ευάριθμοι πάντως, συλλέκτες. Μια δεύτερη ενοποιητική δεσπόζουσα της συλλογής Φέλιου είναι ο ανθρωποκεντρικός της χαρακτήρας. Είναι σπάνιο να βρείτε ακατοίκητο τοπίο στην συλλογή του. Αυτό το στοιχείο, άλλωστε, χαρακτηρίζει και τη διαχρονική παράδοση της ιστορίας της ελληνικής τέχνης. Η καθαρή τοπιογραφία καλύπτει μόνο σύντομα διαλείμματα της ελληνικής

ζωγραφικής. Η συλλογή Φέλιου έχει και ένα άλλο γνώρισμα, που της χαρίζει έναν αέρα δυναμισμού και φρεσκάδας: εκτός από ελάχιστα εξαιρέσεις, οι ζωγράφοι που την απαρτίζουν κυμαίνονται ηλικιακά από τα 40 ως τα 65 χρόνια, με εξαίρεση μερικούς επιφανείς δασκάλους, όπως ο Γιάννης Μόραλης, ο Δημήτρης Μυταράς, ο Χρόνης Μπότσογλου, ο Γιάννης Ψυχοπαίδης, ο Αλέκος Λεβίδης.

Οι ζωγράφοι που αποφοίτησαν από την Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας την δεκαετία του '80 συγκεντρώνουν όλα τα χαρακτηριστικά που περιγράψαμε πιο πάνω και είναι φυσικό να κατέχουν προνομιακή θέση στη συλλογή Φέλιου. Η επιστροφή στην παραστατική τέχνη ευνοήθηκε εκείνη τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή (1970-1990), όχι μόνο από την διεθνή συγκυρία, αλλά και από την παρουσία στην ΑΣΚΤ μεγάλων δασκάλων της ζωγραφικής, όπως οι Γιάννης Μόραλης, Γιώργος Μαυροΐδης, Δημήτρης Μυταράς, Παναγιώτης Τέτσης κ.ά.

Η εικόνα του ανθρώπου επιβίωσε στην τέχνη σ' όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα, μαρτυρώντας, μέσα από πολύτροπες μεταμορφώσεις, παραμορφώσεις, κατεδαφίσεις, αποδομήσεις,

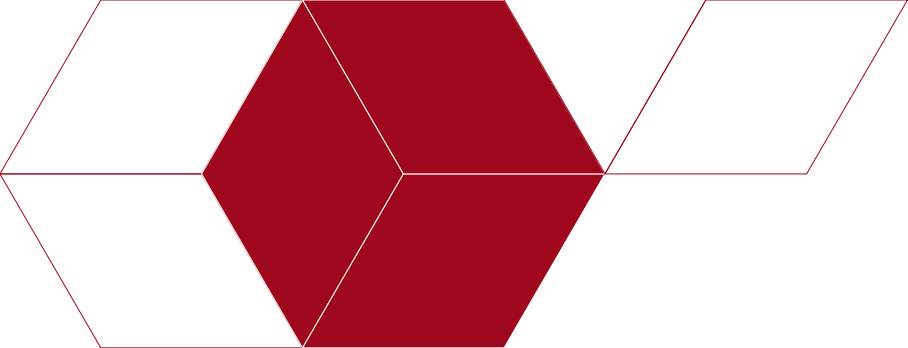

τις ιστορικές τύχες της ανθρωπότητας την αντίστοιχη περίοδο. Η πληγωμένη ακεραιότητά της έγινε το σύμβολο των παθών του αιώνα, επιβεβαιώνοντας τον λόγο του Πικάσο, που είχε ισχυριστεί ότι όταν κομματιάζεται η εικόνα του ανθρώπου στην τέχνη, είναι γιατί στην πραγματική ζωή σφαγιάζονται αληθινοί άνθρωποι. Είναι γεγονός ότι στην Ελλάδα και σ' όλο τον μεσογειακό νότο, το εξιλαστήριο φως απορροφά και αποσοβεί τις εξηρησιονιστικές εκρήξεις. Έτσι, ακόμη και οι παραμορφώσεις δεν έχουν τον επιθετικό χαρακτήρα που μπορείς να συναντήσεις στην τέχνη του βορρά και ιδιαίτερα στις γερμανόφωνες περιοχές.

Η συλλογή Φέλιου επιβεβαιώνει αυτή τη διαπίστωση. Η «διαστροφή» και η εκφραστική παραμόρφωση δεν φτάνουν ποτέ στη νοσηρότητα. Κυμαίνονται ανάμεσα στην καθαρά μορφολογική, φορμαλιστική έκφραση, στην κοινωνιολογική παρατήρηση, στην ειρωνεία και ενίοτε στην υπαρξιακή μαρτυρία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι αστικές συναθροίσεις του Εδουάρδου Σακαγιάν, ένα οξύ ζωγραφικό σχόλιο πάνω στον μαζικό πολιτισμό και στην «ερμημία των συνωστισμών» των σύγχρονων μεγαλουπόλεων. Η «άγρια» εξομολογητική

ζωγραφική του Τάσου Μαντζαβίνου αναιρεί με την ειρωνεία και τον διακοσμητικό της οίστρο κάθε νοσηρότητα. Ένα αθώο σουρεαλιστικό πνεύμα εκφράζουν και οι μικρογραφίες του Εμμανουήλ Μπιστάκη. Τα πορτρέτα του Αχιλλέα Παπακώστα σχολιάζουν με έντονα χρώματα την ποπ κουλτούρα της διαφήμισης, της μόδας και του life-style. Στην ίδια στιλιστική οικογένεια ανήκουν και τα μεταμοντέρνα πορτρέτα της Καλλιόπης Ασαργιωτάκη. Μακρινός τους πρόγονος είναι ο Γουόρχολ. Έναν ιδιότυπο μεσογειακό εξηρησιονισμό αντιπροσωπεύει η παστόζικη γραφή του Θανάση Μακρή, ενώ ο Τάσος Μισούρας και ο Θεόφιλος Κατσιπάνος υπηρετούν, καθένας με το προσωπικό του ύφος, έναν ευφάνταστο σουρεαλιστικό ρεαλισμό. Οι εκφραστικές μαυρόασπρες «σωματογραφίες» του Ξενοφώντα Μπήτσικα μπορούν να συστεγαστούν υφολογικά με τα μαυρόασπρα σχέδια του Ηλία Καρρά. Τα ενοικημένα τοπία της Μαριλίτσας Βλαχάκη αποτελούν προβολή μιας εσωτερικής αγωνίας.

Οι «ρεαλιστές» ζωγράφοι της ομάδας είναι πολλοί. Αλλά καθένας βλέπει μian άλλη, δική του πραγματικότητα, ακόμη και όταν απεικονίζει συγκεκριμένα πρόσωπα (Βασίλης

Παπανικολάου, Κωνσταντίνος Κερεσετεζής). Ο Στέφανος Δασκαλάκης και ο Γιώργος Ρόρρης, ζωγράφοι του κλειστού χώρου, ξαναβρίσκουν τις παλιές τεχνικές των μεγάλων ζωγράφων για να απεικονίσουν το σώμα ως εναγώνια εικόνα της φθοράς ο πρώτος, ως θρίαμβο της σφριγηλής και λαμπυρίζουσας σάρκας, ο δεύτερος. Και στους δύο καλλιτέχνες ο χώρος υφαίνεται γύρω από τα σώματα, αιχμαλωτίζοντάς τα όπως η αράχνη. Το ασύμπτωτο ενός ζευγαριού γίνεται το κύριο θέμα στη ζωγραφική του Μιχάλη Μανουσάκη, που εγκιβωτίζει στο πλαίσιο του πίνακα τις ακροβασίες των σωμάτων, που αδυνατούν να εναρμονιστούν στη ζωή, αλλά βρίσκουν την ισορροπία τους στην τέχνη. Σε μια τελετουργία μνήμης «ζώντων και νεκρών» μας καλεί να παραστούμε το έργο του Χρήστου Μποκόρου. Το ιλαρό φως των κεριών, το ακοίμητο φως του καντηλιού, που καίει με το λάδι της ελιάς, κρατώντας ζωντανή τη μνήμη των απόντων, ο άρτος ο επιούσιος, αυτά τα «στοιχειώδη» και ελάχιστα, ακουμπισμένα πάνω σ' ένα σανίδι, βασανισμένο και καθαγιασμένο από τη χρήση, λειτουργούν ως σχέδια επιβίωσης των Ελλήνων. Ζωγραφισμένα με την παραισθητική ακρίβεια των παλιών μαστόρων, αποκτούν τη δύναμη και την αξία ενός συμβόλου.

Σε έναν αινιγματικό χώρο συνοικίζει τις πάμφωτες, έξοχα ζωγραφισμένες φιγούρες του ο ωριμότερος της συντροφιάς Αλέκος Λεβίδης. Η Μαρία Φιλοπούλου, με τους εκθαμβωτικούς νεαρούς κολυμβητές της, ο Κώστας Παπανικολάου, με τα δροσερά τοπία του, ενοικημένα από μια καθημερινή ανθρωπότητα, σαν θραύσματα πομπηϊανής ζωγραφικής, ο πάντα ποιητικός Κώστας Αργύρης, και η Άννα Μαρία Τσακάλη, με την οργιαστική, γεμάτη χυμούς βλάστηση των έργων της, μπορούν να χαρακτηριστούν ζωγράφοι του μεσογειακού φωτός.

Οι ζωγράφοι της συλλογής Φέλιου διακρίνονται για την βαθιά γνώση των αρχών της τέχνης τους. Είναι ολοφάνερο ότι, πριν απογειωθούν στη νοόσφαιρα της ατομικής τους έκφρασης, πέρασαν από σχολές αυστηρής πειθαρχίας με επιφανείς δασκάλους. Σχεδιαστές ή κολορίστες, ρεαλιστές ή δραπέτες από την πραγματικότητα, οποδοί του βλέμματος ή της φαντασίας, οι καλλιτέχνες της συλλογής Φέλιου είναι αναμφίβολα εξαιρετικοί τεχνίτες, που κατάφεραν να εκφράσουν τα πάθη του καιρού μας, δίνοντας καινούρια πνοή στην πανάρχαια γλώσσα της ζωγραφικής.

Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα

**Ομότιμος Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης
Διευθύντρια Εθνικής Πινακοθήκης
Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου**

The collector as “creator”

THE SOTIRIS FELIOS COLLECTION

Sotiris Felios belongs in a special category of collectors; those collectors who would like, if they could, to be creators themselves. The “objects of desire” they collect reveal not only their latent but thwarted desire, but also the kind of art that resonates with their unexpressed talent. Their passion for collecting is a form of therapy for that unfulfilled and unconfessed ambition. The collectors in question are characterised by acute sensitivity and good taste; it is those features of their personality that define their preferences and their choices.

And that is precisely the case with Sotiris Felios, who serves as the model for the ideal collector we just outlined. The working hypothesis we developed above allows us to look at the body of a corresponding harvest of artworks as the imaginary creation of the collector-artist himself. A “creation” that evolves dynamically, reflecting, in its fluctuations in taste, the maturity of the collector’s choices.

The passion for collecting of an art lover such as Sotiris Felios is not fired by external motives. The collector-artist buys artworks not as investments, but because

he has fallen in love with them, and wishes to acquire them so that he may enjoy them all the time. This type of collector is arguably the most ancient and the most authentic. If it weren’t for the prevalence of commerce and the stock market of art, which have distorted and, in certain cases, invalidated the criteria not merely of the market but, primarily, of creation itself, these collectors and their choices would act as signallers and compasses for identifying the dominant art trends of an era, as used to be the case previously.

The collector who falls in love with a work of art does not see it as separate from its creator. Not only because he wants to know more about the artist, but mainly because he wishes to enrich his collection with representative examples of his development. This is exactly what happens in the case of Sotiris Felios. His aesthetic preferences entail eclectic affinities, which foster ties and establish friendships. Felios, the collector, does indeed maintain close friendships with the creators of the artworks of his collection, a fact that allows him to delve into the depths of their creative expression, to gain a deeper understanding

of their work, and to sharpen the criteria of his choices.

It follows that a collection that was put together by such motives would bear common features and a relative consistency of style. Sotiris Felios loves the tradition of easel painting. He is one of its last and most dedicated fans. This aesthetic preference responds to a dynamic tendency of contemporary Greek art, which has been supported, in recent years, by several other collectors. Another unifying dominant feature of the Felios collection is its anthropocentric character. It is rare to find an uninhabited landscape in his collection. This feature, besides, is also characteristic of the historical tradition of Greek art. Pure landscape art only accounts for short intervals of Greek painting. The Felios collection has an additional feature that lends it an air of vitality and freshness: with very few exceptions, the ages of the artists that make up the collection range from 40 to 65 years, with the exception of a few eminent masters, such as Yiannis Moralis, Dimitris Mytaras, Chronis Botsoglou, Jannis Psychopedis, and Alecos Levidis.

The painters who graduated from the Athens School of Fine Arts in the 1980s possess all the characteristics described above, and it is natural that they would hold a privileged position in the Felios collection. A return to figurative art was fostered during that time (1970-1990), not only by international conditions, but also by the presence of great masters of painting, such as Yiannis Moralis, Georgios Mavroidis, Dimitris Mytaras, Panayiotis Tetsis, and others, at the Athens School of Fine Arts.

The image of man survived in art throughout the course of the 20th century, attesting, through its various transformations, deformations, demolitions, and deconstructions, to the historical fortunes of mankind during the corresponding periods. Its damaged integrity became the symbol of the century's suffering, confirming the words of Picasso, who had claimed that when the image of man is shattered in art, that is because real people are being slaughtered in real life. It is a fact that in Greece and across the Mediterranean south, the sacrificial light absorbs and staves off

the explosions of expressionism. Thus, even deformations don't have that aggressive character you come across in the art of the north, and especially of the German-speaking regions.

The Felios collection confirms that conclusion. "perversion" and expressive distortion never reach the level of morbidity. They range between purely morphological, formal expression, sociological commentary, irony and, sometimes, existential testimony. A telling example are Edouard Sacaillan's paintings of urban gatherings, a sharp comment on mass culture and the "isolation of crowds" of contemporary metropolises. The "savage confessional painting" of Tassos Mantzavinou negates all traces of morbidity through its use of irony and its decorative disposition. An innocent surrealist spirit is also expressed by the miniatures of Emmanouil Bitsakis. Achilleas Papacostas' portraits use bright colours to remark upon the pop culture of advertising, fashion and lifestyle. Part of the same stylistic family are also

the postmodern portraits of Kalliopi Assargiotaki, with Andy Warhol as their distant forefather. Thanassis Makris' thickly-painted strokes represent a distinctive Mediterranean expressionism, while Tassos Missouras and Theofilos Katsipanos serve, each through his own personal style, an imaginative surrealist realism. The expressive black and white "body-graphs" of Xenophon Bitsikas could occupy the same space, in terms of style, as Ilias Karras' black and white drawings. The inhabited houses of Marilitsa Vlahaki are the projection of an internal angst.

The "realist" painters of the group are numerous. But each of them sees a reality of his or her own, even when they depict particular people (Vassilis Papanikolaou, Konstantinos Kerestetzis). Stefanos Daskalakis and Giorgos Rorris, painters of indoor spaces, recapture the old techniques of the great painters to depict the body as the anxious image of decay, or the triumph of taut and glowing flesh, respectively. Both artists weave the space around the bodies, entrapping

them as a spider does. The inharmony of a couple becomes the central theme in Michalis Manoussakis' painting, who encloses within the margins of the canvas the acrobatics of the bodies, which fail to harmonise in life, but find their balance in art. The work of Christos Bokoros invites us to take part in a ritual of memory of "the living and the dead". The joyful light of the candles, the unsleeping light of the vigil lamp, burning with the oil of olives, keeping the memory of those who are absent alive, "our daily bread", those "bare essentials" and minimums, placed upon a wooden board, worn down and hallowed from use, function as a life raft for the Greeks. Painted with the hallucinatory precision of the old masters, they take on the power and the value of a symbol.

Alecos Levidis, the most mature member of the group, has his glowing, exquisitely painted figures share an enigmatic space. Maria Filopoulou, with her stunning young swimmers, Kostas Papanikolaou, with his cool landscapes, inhabited by an everyday mankind, like fragments of Pompeian

painting, the ever-poetic Kostas Argyris, and Anna Maria Tsakali, with the riotous, succulent vegetation of her works, can be described as painters of the Mediterranean light.

The painters of the Felios collection stand out for their profound knowledge of the principles of their art. It is blatantly obvious that, before taking off into the notional sphere of their personal expression, they went through schools of strict discipline with eminent teachers. Designers or colourists, realists or escapees from reality, fans of the gaze or the imagination, the artists of the Felios collection are, without a doubt, remarkable craftsmen and women, who managed to express the trials of our times, breathing new life into the ancient language of painting.

Marina Lambraki-Plaka

Emeritus Professor in the History of Art
Director of the National Gallery
Alexandros Soutsos Museum

Η ματιά του συλλέκτη

Συλλογή Σωτήρη Φέλιου

«Οι πίνακες που βλέπετε –ένα σημαντικό τμήμα της συλλογής– ήταν για μένα ένα πάτημα, μια αγκαλιά. Από την Αρκαδία, την πατρίδα μου, στο δρόμο για την αναζήτηση του νοήματος. Διέκρινα στο έργο των ζωγράφων τους αυτό το «κάτι» που είναι ικανό να σε ταξιδέψει σε μέρη που δεν μπορεί να σε πάει ο πλούτος ή άλλες φυσικές απολαύσεις. Είδα σε αυτούς τους πίνακες ότι οι ζωγράφοι τους και την ποιότητα αναζήτησαν και το καίριο. Μπήκαν στον κόπο να φτιάξουν «κάτι». Ο κόπος τους είναι αυτός που φανερώνει την ψυχή. Την ψυχή που συνομιλεί με ό,τι είναι αντίθετο από το εφήμερο.» **ΣΦ**

Αυτά είναι τα λόγια του ίδιου του συλλέκτη, όπως αποτυπώνονται στο εισαγωγικό σημείωμα της ηλεκτρονικής σελίδας της συλλογής.¹ Με αυτά τα λόγια, παραθέτοντάς τα αυτούσια, αποφασίσαμε να ξεκινήσουμε το παρόν πόνημα, για να γίνει περισσότερο κατανοητή η ταυτότητα της συλλογής, η φυσιογνωμία της, αλλά και η ματιά του συλλέκτη.

Η συλλογή Σωτήρη Φέλιου είναι μια πλούσια και ενεργή συλλογή, η οποία ξεκίνησε να συγκροτείται τη δεκαετία του '80 στην Αθήνα και αποτελεί πλέον σημείο αναφοράς για τη σύγχρονη ελληνική τέχνη. Από την ίδρυσή της έως σήμερα, η συλλογή εμπλουτίζεται συστηματικά με τις ίδιες αρχές και την ίδια στοχοθέτηση, διατηρώντας αναλλοίωτη την ταυτότητά της, συγκεντρώνοντας έργα της σύγχρονης ελληνικής παραστατικής τέχνης που έχουν συλλεχθεί με αυστηρά προσωπικά κριτήρια, και κυρίως με συνεχή, ολοκληρωμένη πολιτιστική διαχείριση. Διαχείριση ιδιότυπη, αρκετά σπάνια για τα ελληνικά δεδομένα, με οργανωμένη πολιτιστική υποδομή και σύγχρονη επικοινωνιακή στρατηγική, που ανταποκρίνεται στις συνεχείς προκλήσεις και τις αυξανόμενες απαιτήσεις για πολύπλευρη γνώση και

συστηματική δικτύωση. Αξιοσημείωτη είναι και η εξωστρέφεια της συλλογής: εκτός από τον μόνιμο χώρο της στην Αθήνα και την ηλεκτρονική της σελίδα όπου προβάλλονται όλα τα έργα της, ο συλλέκτης διοργανώνει εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ενώ δανείζει έργα της σε ομαδικές εκθέσεις. Παράλληλα, οι εκδόσεις της συλλογής κοσμούν εξειδικευμένες βιβλιοθήκες και συμβάλλουν στην εξοικείωση και στη βαθύτερη γνώση της εικαστικής δημιουργίας από το ευρύ κοινό.²

Για τους λόγους αυτούς, η συλλογή Σωτήρη Φέλιου αντιμετωπίζεται γενικότερα ως μουσειακή με όλες τις προδιαγραφές που αυτό συνεπάγεται (φύλαξη, ταξινόμηση, φωτογράφιση, καταλογογράφηση, προβολή

² Μέρος της συλλογής Σωτήρη Φέλιου έχει εκτεθεί στο Μουσείο Μπενάκη (2002, 2009, 2018 και 2019), στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Λευκωσίας (Πύλη Αμμοχώστου 2003), στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Θεσσαλονίκη 2003), στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ερμούπολης (Σύρος 2008), στο Σισμανόγλειο Μέγαρο (Κωνσταντινούπολη 2010), στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας (Βενετία 2011), στο Κέντρο Τέχνης Τζιόρτζιο Ντε Κίριο (Βόλος 2012), στο Βιτοριάνο (Ρώμη 2012), στα Παραρτήματα της Εθνικής Πινακοθήκης (Ναύπλιο, Κομαντάρειος Πινακοθήκη Σπάρτης 2013), στο Διεθνές Εικαστικό Φεστιβάλ Re-Culture III (Σκαγιοπούλειο, Πάτρα 2014), στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων (2014), στη Δημοτική Πινακοθήκη Αγρινίου (2016), στη Δημοτική Πινακοθήκη Ηρακλείου, Βασιλική Αγίου Μάρκου (2019), ενώ μεμονωμένα έργα δανείζονται σε αναδρομικές και ομαδικές εκθέσεις.

¹ <https://www.felioscollection.gr/collection>

και συστηματική αξιοποίηση, μελέτη, έκθεση, δανεισμό...). Άλλωστε, η πολιτική της συλλογής είναι η προσφορά στο ευρύ κοινό, όπως έχει αναφέρει παλαιότερα και ο ίδιος ο συλλέκτης:

«οι απλωμένοι μπροστά μας πίνακες μας λένε –θέλω να πιστεύω– ότι η ζωγραφική προσφέρει συγκίνηση και θαυμασμό και ότι με αυτά μπορούμε για λίγο να οδηγηθούμε στη μαγεία και το πάθος... Ας αφεθούμε στην ορμή και διάυγιά τους και ας δημιουργηθεί ένας στενός δεσμός ανάμεσα στον κάθε θεατή –σε όλους εμάς– και το κάθε έργο ξεχωριστά.»³

Για τη συλλογή Σωτήρη Φέλιου έχουν δημοσιευθεί πολλά και πολλάκις. Εδώ, ας μας επιτραπεί να αναφέρουμε ενδεικτικά μόνο ορισμένες δημοσιεύσεις τις οποίες θεωρούμε καταλυτικές ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά της συλλογής. Όπως έγραψε η Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα «...ανάμεσα στους συλλέκτες ξεχωρίζει ο Σωτήρης Φέλιος. Η συνέπεια της καλαισθησίας του και των επιλογών του χαρίζει μια σπάνια συνοχή στη συλλογή του· μια συλλογή που δεν έπαψε να εμπλουτίζεται, να αξιοποιεί

και να προβάλλει».⁴ ενώ η Ειρήνη Οράτη σημείωσε πως «η συλλογή Φέλιου αποτελεί μία από τις ελάχιστες περιπτώσεις ελληνικών ιδιωτικών συλλογών που περιχαράκωνονται αδιαπραγμάτευτα μέσα στο σαφές πλαίσιο επιλογών του συλλέκτη, με συγκεκριμένες προτιμήσεις όσον αφορά στους δημιουργούς και στη θεματολογία.»⁵

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο σεβαστός αριθμός των έργων, ο περίσσιος ζήλος, η συστηματική φροντίδα, η σοβαρότητα της αντιμετώπισης και οι σαφείς στόχοι της συλλογής αποτελούν τα ιδιαίτερα γνωρίσματά της και λόγους για τους οποίους χαρακτηρίζεται «συγκροτημένη» και ως μία από τις πιο αξιόλογες συλλογές στην Ελλάδα. Μέσα από ποικίλες δράσεις, η συλλογή Σωτήρη Φέλιου υποστηρίζει με τον τρόπο της τη δημιουργία και την πολιτιστική ζωή στην Ελλάδα, συμβάλλει στην πληρέστερη γνώση της ελληνικής τέχνης, προβάλλει το σύγχρονο καλλιτεχνικό γίνεσθαι και αναδεικνύει την ελληνική εικαστική σκηνή εντός και εκτός της χώρας.

Μέσα από τις προσωπικές του επιλογές, ο συλλέκτης μάς δίνει την εικόνα μιας

³ Κατάλογος έκθεσης, *Μεταξύ πραγματικού και φανταστικού. Έργα από τη συλλογή Σωτήρη Φέλιου*, πρόλογος Σωτήρη Φέλιου, Βόλος 17/3-18/4/2012, σ. 7

⁴ Κατάλογος έκθεσης στο Σισμανόγλειο Μέγαρο, Κωνσταντινούπολη, *Σύγχρονη ελληνική ζωγραφική από τη συλλογή του Σωτήρη Φέλιου*, 2/11-12/12/2010, σ. 6

⁵ Κατάλογος έκθεσης, *Μεταξύ πραγματικού και φανταστικού. Έργα από τη συλλογή Σωτήρη Φέλιου*, Βόλος 17/3-18/4/2012, σ. 8

σημαντικής πλευράς της εικαστικής ζωής στην Ελλάδα τα τελευταία σαράντα χρόνια. Η συλλογή περιλαμβάνει περισσότερα από 1.000 έργα (ζωγραφική, γλυπτική κατασκευές, χαρακτηριστικά, φωτογραφίες, σχέδια κ.ά.) Ελλήνων καλλιτεχνών που δημιουργούν κυρίως στην Ελλάδα.

Το μεγαλύτερο μέρος αφορά καλλιτέχνες, και ορισμένους δασκάλους τους που ωρίμασαν τις δεκαετίες μεταξύ του 1980 και του 2010, αλλά και νεότερους. Πρόκειται για καλλιτέχνες που έχουν απελευθερωθεί από τις καθλώσεις του παρελθόντος, τους ακαδημαϊκούς τύπους, τις επιβολές ρευμάτων ή σχολών και έχουν αναδιατυπώσει γόνιμα τις εικαστικές τους αναζητήσεις με δυναμικότητα, χωρίς να περιορίζονται από τις τάσεις της εποχής και τη διεθνοποίηση της τέχνης. Όλοι οι εικαστικοί της συλλογής έχουν αφομοιώσει τη σοφία των παλαιότερων, έχουν παρατηρήσει διεξοδικά τεχνοτροπίες, ρεύματα και τάσεις, έχουν κατακτήσει τεχνικές και δημιουργούν πλέον αναπόσπαστοι, γράφοντας τη δική τους ιστορία στη σύγχρονη τέχνη.

Ως επί το πλείστον, τα έργα της συλλογής χαρακτηρίζονται από μια παραστατικότητα, ή για την ακρίβεια μια νεοπαραστατικότητα, με έντονες ρεαλιστικές αναφορές, απόλυτη ελευθερία έκφρασης στις μορφοπλαστικές τους ιδιαιτερότητες και τόλμη στη χρήση των χρωμάτων.

Στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης, επιλέχθηκαν ζωγραφικά και γλυπτά έργα της συλλογής με κοινή θεματική, τα οποία δημιουργήθηκαν την περίοδο 1988 - 2018. Εξάιρεση αποτελούν τα δύο παλαιότερα έργα της έκθεσης του Τάκη (1954) και του Εγγονόπουλου (1975). Μέσα στο συγκεκριμένο χρονικό φάσμα, ο θεατής έχει την ευκαιρία να ανακαλύψει γραφές Ελλήνων καλλιτεχνών τριών γενεών, εξερευνώντας την εικαστική δημιουργία και το προσωπικό ιδίωμα του κάθε καλλιτέχνη.

Για να αναδείξουμε τον αφηγηματικό ιστό της έκθεσης, χωρίσαμε τα έργα σε τρεις ενότητες (και αντίστοιχες υποενότητες), βάσει κοινών χαρακτηριστικών. Τα έργα της πρώτης ενότητας διαθέτουν χαρακτηριστικά εξωστρέφειας, η οποία προβάλλεται μέσα από αυτοπροσωπογραφικές αναφορές. Τα έργα της δεύτερης ενότητας αποκαλύπτουν, κατά κάποιο τρόπο, στοιχεία που αφορούν τον εσωτερικό κόσμο των καλλιτεχνών, τις πνευματικές τους αναζητήσεις, την καλλιέργεια και τις γνώσεις τους. Ζωγράφοι και γλύπτες εκφράζουν εικαστικά την έννοια της ιερότητας, του sacré, αποτυπώνουν εικόνες από την ελληνική μυθολογία και προβάλλουν αγαπημένα τους πρόσωπα από τον χώρο της λογοτεχνίας, της τέχνης ή του αθλητισμού. Τα έργα της τρίτης ενότητας περιγράφουν τον εξωτερικό κόσμο.

Κώστας Λαλές (1990)

The Story of the Eye, 2018
σίδηρος, χαρτί, πολυεστέρας,
σπρέι, 191 x 65 εκ..

Kostas Lales (1990)

The Story of the Eye, 2018
iron, paper, polyester,
spray, 191 x 65 cm

Οι καλλιτέχνες απεικονίζουν την ανθρώπινη μορφή, το σώμα ή το πρόσωπο σε ποικίλες σωματογραφίες και προσωπογραφίες, σχολιάζουν έμμεσα ή άμεσα την ανθρώπινη παρουσία στη σύγχρονη πόλη, διαμορφώνοντας το δικό τους εικαστικό αστικό τοπίο.

Με αυτές τις επιλογές θελήσαμε να παρουσιάσουμε 112 έργα 49 ελλήνων καλλιτεχνών, και να προσεγγίσουμε ορισμένες ενδιαφέρουσες θεματικές της σύγχρονης ελληνικής τέχνης, όπως αυτές συγκροτήθηκαν μέσα από τις προσωπικές επιλογές του συλλέκτη Σωτήρη Φέλιου.

«Από τον τρόπο που σε αιχμαλωτίζει ένα έργο καταλαβαίνεις ότι λειτουργεί σαν ενοποιητική ουσία με τα υπόλοιπα που έχεις. Εκεί, για πρώτη φορά σκέφτηκα ότι μπορεί και να έχω συλλογή.»⁶

Έχοντας μελετήσει, παρατηρήσει και θαυμάσει πολλές εκθέσεις ιδιωτικών συλλογών, εντός και εκτός της χώρας, και έχοντας παρακολουθήσει με απόλυτη συνέπεια την εκθεσιακή πολιτική για τις ιδιωτικές συλλογές του γνωστού ιδρύματος La Maison Rouge - Fondation Antoine de Galbert στο Παρίσι.⁷

⁶ Συνέντευξη Σωτήρη Φέλιου στη Μαριλένα Αστραπέλλου, «Ο επίμονος συλλέκτης», ΒΗΜAgazino, 2/9/2016

⁷ La Maison Rouge-Fondation Antoine de Galbert, 2004-2018, από την πρώτη έκθεση «L'intime, le collectionneur derrière la porte» (2004), μέχρι την τελευταία «Étranger résident: La collection Marin Karmitz» (2018)

διαπιστώνουμε ότι μέσα από το προσωπικό βλέμμα ενός συλλέκτη, από την επιθυμία της απόκτησης μέχρι την τελική επιλογή, σκιαγραφείται ένας ολόκληρος εικαστικός κόσμος και περιγράφεται σημαντικό μέρος της ιστορίας της τέχνης.

Η επιλογή των έργων της πολυσήμαντης συλλογής Σωτήρη Φέλιου⁸ και η θεματική τους ταξινόμηση είναι ενδεικτική και ταυτόχρονα αντιπροσωπευτική ως προς τη φυσιογνωμία ενός σεβαστού μέρους του ελληνικού εικαστικού στερεώματος, και θα αποτελέσει έναν εποικοδομητικό διάλογο επικοινωνίας με το κοινό.

«...οι συλλογές είναι προεκτάσεις του εαυτού των συλλεκτών τους... η ζωή συνοδεύεται από την ελπίδα της αθανασίας. Όντας υλικές, οι συλλογές μπορούν να υπερβούν τα χρονικά όρια της δικής μας ζωής, μέσ' απ' αυτές, όμως, μπορούμε κι εμείς να γίνουμε ανθεκτικότεροι στο χρόνο.»⁹

Λουίζα Καραπιδάκη Ιστορικός τέχνης

⁸ Ο Σωτήρης Φέλιος γεννήθηκε το 1951 στην Τρίπολη Αρκαδίας. Αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή Αθηνών και ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο Παρίσι. Ζει και εργάζεται ως δικηγόρος στην Αθήνα. Έχει εκλεγεί Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικηγορικού Συλλόγου και έχει βραβευθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Αυστρίας.

⁹ Susan M. Pearce, *Μουσεία, αντικείμενα και συλλογές*, Θεσσαλονίκη 2002, σ. 132

The collector's eye

Felios Collection

“The paintings you see before you –an important part of the collection– were for me a foothold, an embrace. Starting out from Arcadia, my homeland, along the road in search of meaning. In the works of these artists, I discerned that “something”, which is capable of taking you to places that wealth or physical pleasures cannot reach. I saw in these paintings that their creators were seeking both quality and integrity. They made an effort to create “something”; and this effort is what reveals their soul. The soul that communes with whatever is the antithesis of ephemeral”. SF

These words from the introductory note on the collection's web page¹ belong to the collector S. Felios himself and we felt it was necessary to start this text by quoting him, in order to illuminate the true nature of his collection, its character and naturally the collector's eye behind it.

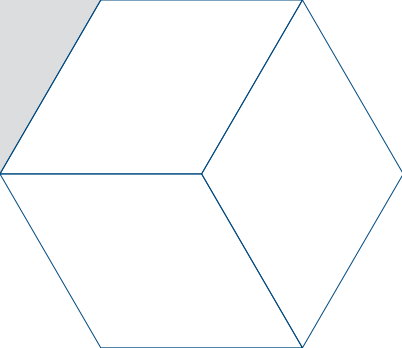
Felios collection is an expansive and dynamic collection of art. Its creation started in Athens in the 80s and today it is considered a significant point of reference for contemporary greek art. Following the same principles and serving the same aims since its establishment, it's being constantly enriched ever since with works of greek representational art, which have been selected on very strict personal criteria. Moreover the collection's operation is based on a continuous and systematic cultural management policy, quite rare for greek standards, with an organised cultural framework and a communication strategy, which is regularly being renewed to be able to cater to today's needs for comprehensive knowledge and constant networking. A noteworthy characteristic of the collection's management is its extroversion, since its administration makes sure that every artwork is displayed not only in its permanent space and on the collection's web site, but also in exhibitions

throughout Greece and abroad, and it loans works to various group shows as well. Furthermore, its publications are available in several specialised libraries and help thus the wider public acquaint themselves with and gain a better knowledge on the contemporary artistic creation.²

Hence, Felios collection could be identified as a museum collection, since it adheres to every aspect of the term (preservation, organisation, research, enhancement and promotion). Moreover, the aim of the collection is to cater to a wider public, as the collector himself explains: **“what the paintings lying here before us are trying to say –loud and clear– I think is that art brings about emotion and awe and these can lead to magic and**

² Works from The Sotiris Felios Collection have been exhibited at the Benaki Museum (2002, 2009, 2018 and 2019), the Cultural Center of the Municipality of Nicosia (Famagusta Gate 2003), the Macedonian Museum of Contemporary Art (Salonika 2003), in the Cultural Center of the Municipality of Ermoupolis (Syros 2008), the Sismanoglio Megaro (Istanbul 2010), the Hellenic Institute of Byzantine and Post-Byzantine Studies (Venice 2011), the “Giorgio de Chirico” Art Space (Volos 2012), at the Complesso del Vittoriano (Rome 2012), in the annexes of the Greek National Gallery in Nafplio and the Koumantareios Art Gallery of Sparta (2013), at the international art fest Re-Culture III in the Skagiopoulou Foundation (Patras 2014), in the Municipal Gallery of Chania, Crete (2014), the Municipal Gallery of Agrinion (2016), in the Heraklion Municipal Art Gallery, Saint Mark's Basilica (Crete 2019), while individual works are being loaned for retrospective and group shows.

¹ <https://www.felioscollection.gr/collection>

passion [...]. Let's allow ourselves to get carried away by their power and lucidity so that a strong bond may be created between each viewer –between all of us– and each work of art separately.”³

A lot has been written about Felios collection and in various instances, so we would like to quote here only a couple of those testimonies, those that we consider most indicative and significant as far as the characteristics of the collection are concerned. Marina Lambraki-Plaka noted: **“Sotiris Felios is the one that sticks out among the collectors. His taste and consistency in the selection of artworks offers his collection a unique sense of cohesion; a collection he never stops enriching, enhancing and promoting.”**⁴ Eirini Orati added: **“Felios collection is one of the rare cases of greek private collections, that are strongly defined by the collector’s personal choices, which are restricted to specific artists and subject matters.”**⁵

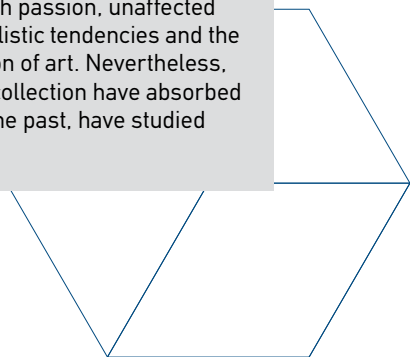
³ Exhibition catalogue, *Between Reality and Fantasy. Works from The Sotiris Felios Collection*, Volos 17/3-18/4/2012, p. 7

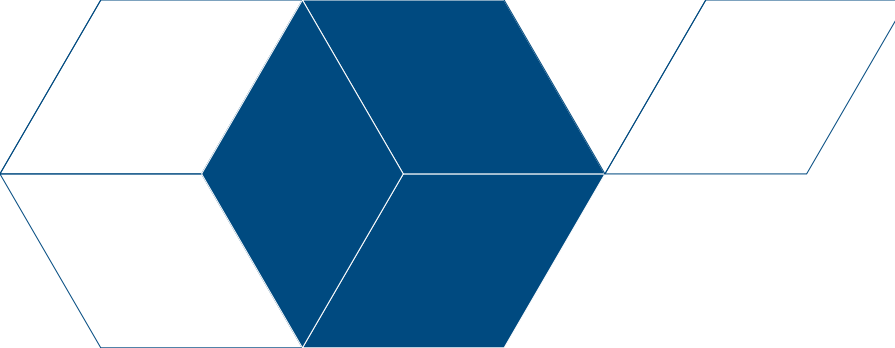
⁴ Exhibition catalogue, *Contemporary Greek Painting. Works from The Sotiris Felios Collection*, Sismanoglu Megaro, Istanbul 2/11-12/12/2010, p. 6

⁵ Exhibition catalogue, *Between Reality and Fantasy. Works from The Sotiris Felios Collection*, Volos 17/3-18/4/2012, p. 8

The significant number of works, the great enthusiasm, the meticulous care and sincere work and the clear-cut aims are the elements that characterise Felios collection as a well-structured collection of art and one of the most significant ones in Greece. Hence, Felios collection in its own way supports the cultural life and creation in Greece, contributes to a deeper knowledge of Greek art, endorses the contemporary art scene and promotes it both at home and abroad.

Through his personal selections S. Felios offers us an insight to the artistic creation of the past forty years in Greece. His collection contains more than 1000 works of art (paintings, sculptures, engravings, constructions, photographs, drawings, etc.) by greek artists who work mainly in Greece. For the most part the works belong to artists, and by some of their teachers, that reached their mature phase in the years between 1980 and 2010, but it includes also a few younger creators. All of them have managed to free themselves from the fixations of the past, the academic standards and the influences from specific trends and schools of art, and have redefined their artistic quests with passion, unaffected by the current stylistic tendencies and the internationalisation of art. Nevertheless, the artists in the collection have absorbed the teachings of the past, have studied

carefully several methods and styles, and, having mastered the various techniques, they create their works unaffected, thereby writing their own history in contemporary art. On the whole, the works in the collection are representational or rather neo-representational, with strong realistic elements, and display a complete freedom of expression in their formal qualities, as well as a boldness in the use of colour.

The current exhibition "The collector's eye", includes a representative selection of works from the collection, both paintings and sculptures, created in the period between 1988 and 2018 with the exception of the two older works, one by Takis (1954) and the other by Nikos Engonopoulos (1975). The artworks allow the public to appraise different approaches on the same subject by three generations of Greek artists and to explore the creative and personal language of each and every one of them.

The exhibition is divided into three big thematic units, each with subsections, which corroborate effectively the exhibition's narrative. The works in the first unit express the unreserved side of the personality of their artists, as this is illustrated in their self-portraits. Instead, the works in the second unit demonstrate, in a sense, the inner qualities of their artists, their spiritual and innermost quests, their sophistication and education. Painters and sculptors alike illustrate the meaning of sanctity "sacré",

represent scenes from Greek mythology and depict their favourite characters from the realms of literature, art or sports.

The third unit is dedicated to images of the outward appearance of reality, be it depictions of the human body and face or of the human presence in the modern urban environment.

In this exhibition we attempted to incorporate a great number of artworks (112 works by 49 different greek artists), in order to present some quite interesting approaches to popular themes in contemporary greek art, as selected and compiled by the collector himself:

*"From the way a work of art captures you, you can feel that it bonds well with the other works you own. That's when I first realised that I may actually have a collection."*⁶

Having studied, visited and admired many exhibitions of private collections at home and abroad, and after diligently following the exhibition policy for private collections of the Maison Rouge-Fondation Antoine de Galbert, a very important art space in Paris,⁷ we have discovered that the

⁶ Sotiris Felios, "The Persistent Collector", interview to Marilena Astrapellou, Vimagazino iss. 2/9/2016

⁷ La Maison Rouge-Fondation Antoine de Galbert, 2004-2018, from the first exhibition, "L'intime, le collectionneur derrière la porte" (2004), to the last, "Étranger résident, la collection Marin Karmitz" (2018)

Βάλλυ Νομίδου (1959)

Ο άγγελος που πέφτει. 2010
χαρτοκατασκευή με κόλλα
πλαστικοποίησης, πάνω σε
σιδερένιες τροχαλίες,
185 x 40 x 35 εκ., (σ. 81)

Vally Nomidou (1959)

The Falling Angel, 2010
paper construction with
acrylic binder on iron pulleys,
185 x 40 x 35 cm., (p. 83)

collector's eye (from his initial desire for an acquisition to the final decision) can define an entire visual world and help form a significant chapter in the history of art.

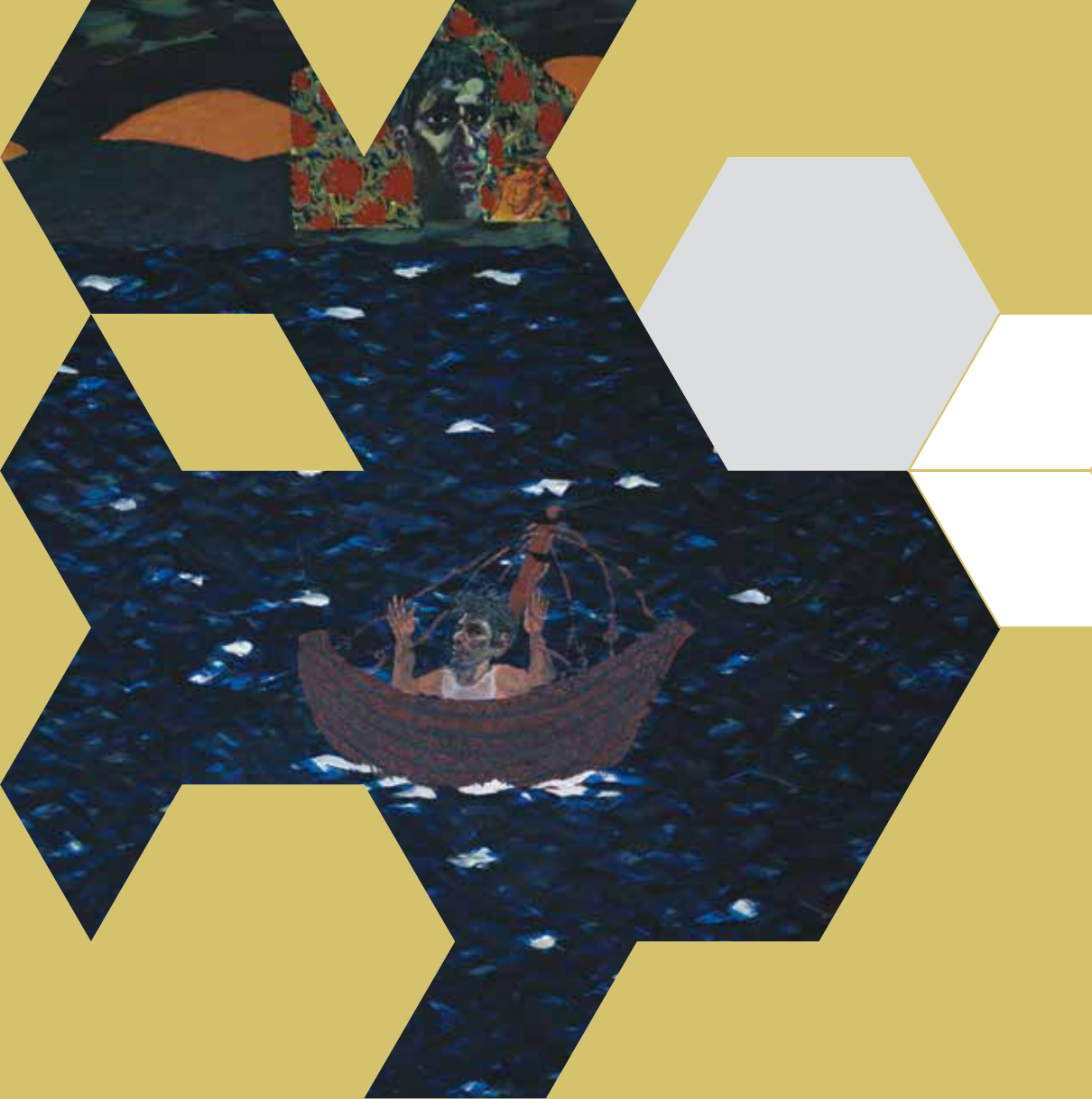
The selection of works in the rather valuable Felios collection⁸ and their organisation by subject matter we believe is indicative and also representative of a significant section of the greek visual arts scene and will function as an innovative communication channel with the public:

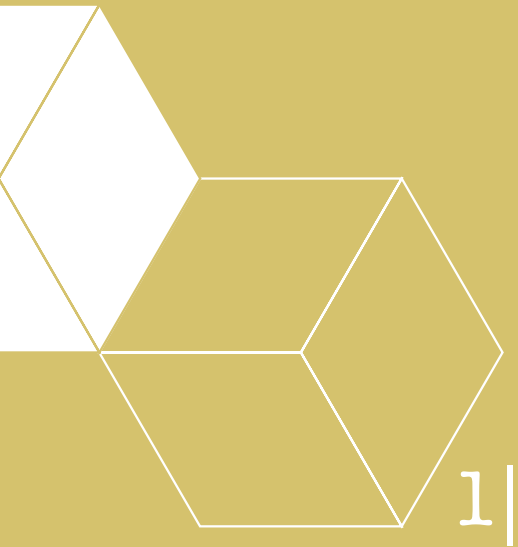
“We have seen that collections are the extended selves of their collectors, and with life goes the hope of immortality. Collections, being material, can outlive us, but through them we too can be turned into enduring things.”⁹

Louisa Karapidaki
Art historian

⁸ Sotiris Felios was born in 1951 in Tripoli, Arcadia. He graduated from the University of Athens School of Law, and completed his postgraduate studies in Paris. He lives in Athens, where he works as a lawyer. He has been elected President of the European Bar Association (CCBE), and has received an award by the President of Austria

⁹ Susan M. Pearce, *Museums, Objects, and Collections: A Cultural Study*. Leicester University Press, 1992

Αυτοπροσωπογραφικές αναφορές

Η **Στρατηγούλα Γιαννικοπούλου** ζωγραφίζει το πρόσωπό της «εν κινήσει», καρέ-καρέ, σε τρεις επάλληλες στάσεις από διαφορετική οπτική γωνία. Δημιουργεί έτσι μια ενδιαφέρουσα και εντυπωσιακή εικόνα με έντονη δραματικότητα, κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του θεατή.

Η **Λήδα Κοντογιαννοπούλου**, με δεξιτεχνία και χρωματική μαεστρία, αποδίδει στα πορτρέτα της τις κλασικές εκφραστικές αξίες μιας ρεαλιστικής παραστατικής απόδοσης με απόλυτα ελεγμένες εξηρησιονιστικές τάσεις.

Ο **Τάσος Μαντζαβίνος** διατυπώνει ζωγραφικά τον συναισθηματικό του κόσμο και τον κοινωνεί στον θεατή. Μέσα από τις εικονογραφίες του εκφράζεται χωρίς να διστάζει να χρησιμοποιήσει πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία. Η αυτοπροσωπογραφία *Εγώ και η θάλασσα* αντικατοπτρίζει περισσότερο μια συναισθηματική πραγματικότητα, τον ιδιαίτερο ψυχικό του δεσμό με τη θάλασσα. Αντίθετα, στο έργο *Ο καλλιτέχνης* διατυπώνεται υπαινικτικά οι εσωτερικές συγκρούσεις και οι φόβοι του δημιουργού.

Ο **Ερμανουήλ Μπισοάκης** δεν διστάζει να πρωταγωνιστεί με αυτοπροσωπογραφίες μέσα στα μικροσκοπικά του εικονογραφικά σύνολα, δημιουργώντας συγκλονιστικές εγκιβωτισμένες αφηγήσεις (*mise en abyme*). Οι συνθέσεις του, κόσμοι ολόκληροι με απέραντη διαχρονικότητα, κυφορούν ιδέες, έννοιες και μηνύματα, αλλά κυρίως συναρπάζουν με την απεικονιστική τους τελειότητα.

Ο **Χρόνης Μπότσογλου**, με την ιδιόζουσα χαρακτηριστική τεχνοτροπική манιέρα των ανθρωποκεντρικών του συνθέσεων, αναζητά και σ' αυτή την αυτοπροσωπογραφία την εσωτερικότητα, πέρα από τη φυσική απόδοση. Στη βαθυστόχαστη μορφή δημιουργεί μια οπτική ψευδαίσθηση, νοηματοδοτώντας, εν είδει ψυχογραφήματος, τον εσωτερικό κυρίως κόσμο.

Ο **Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος** αυτοπροσωπογραφείται σε δύο έργα από μετωπική οπτική γωνία. Στο σχέδιο με μολύβι (1996)

με ρεαλιστική αφαιρετική απόδοση εστιάζει αποκλειστικά στην απεικόνιση των αναγνωρίσιμων χαρακτηριστικών του προσώπου του. Αντίθετα, στην ελαιογραφία στον καμβά (2004) παρουσιάζει σχεδόν ολόσωμη την επιβλητική φιγούρα του, συγκαλυμμένη πίσω από επίσημο ανδρικό ένδυμα και αποτράπαια μάσκα στο πρόσωπο, υποδηλώνοντας την άλλη ταυτότητα του ανθρώπου με το προσωπείο.

Ο **Βασίλης Παπανικολάου**, με ανύπαρκα φόρμα και χωρίς χρωματικές εντάσεις, φιλοτεχνεί δύο αυτοπροσωπογραφίες με αβγοτέμπερα (2003, 2005). Τα χαρακτηριστικά των προσώπων έχουν αποδοθεί σχεδόν ρεαλιστικά, ενώ με ιδιαίτερη μαεστρία οι σκιές φωτός εναλλάσσονται, δημιουργώντας φωτεινότερα (σαρκώματα) και σκουρότερα, σκιασμένα μέρη.

Ο **Φάνης Παρασκευουδάκης** στο έργο του *Αυτοπροσωπογραφία* υπονοεί την παρουσία του σ' ένα χώρο οικείο, ενώ είναι παντελώς απών. Στη θέση της ανθρώπινης φιγούρας τοποθετεί ταπεινά καταναλωτικά αντικείμενα, δημιουργώντας ένα είδος εικονικής παραπλανητικής πραγματικότητας, σε μια απόδοση εντελώς ρεαλιστική αλλά και χιουμοριστική.

Ο **Εδουάρδος Σακαγιάν** καταφέρνει σε ένα έργο να απεικονίσει τον υλικό και τον άυλο κόσμο, αφενός με στοιχεία της εξωτερικής πραγματικότητας (αυτοπροσωπογραφία, σύνεργα του καλλιτέχνη, παιχνίδια, νατουραλιστικά διακοσμητικά λουλούδια, βιβλία, περιγραφή του χώρου κ.ά.), αφετέρου με αναφορές στον συναισθηματικό του κόσμο και σε μνήμες.

Ο **Δημήτρης Τάταρης** με μολύβι και μελάνι ιχνογραφεί το αυτοπορτρέτο του με απόλυτη ακρίβεια και προσήλωση σε κάθε λεπτομέρεια. Στο πίσω μέρος της σύνθεσης προσθέτει διακοσμητικά γραμμικά στοιχεία για να αποδώσει την προοπτική βάθους, ενώ σε πρώτο πλάνο καλύπτει συνολικά την εικόνα με ένα πλέγμα-κλοιό, δημιουργώντας εύλογα την αίσθηση του αποκλεισμού ή της απομόνωσης.

Λ.Κ.

Self-portraits

Stratigoula Giannicopoulou paints her own face "in motion", frame by frame, in three positions from different angles, layered on top of one another. She thus creates an intriguing and striking image, full of drama, and captivates the interest of the viewer.

Leda Contogiannopoulou uses her skill and mastery of colour to convey in her portraits classic expressive values of a realistic figurative style, with meticulously controlled expressionist tendencies.

Tassos Mantzavinos articulates in painting his emotional world and communicates it to the viewer. Through his images, he expresses himself without being afraid to use several autobiographical details. His self-portrait *Me and the sea* is much more a reflection of an emotional reality, his special spiritual bond with the sea. Conversely, in *The artist*, he hints at the internal conflicts and fears of the creator.

Emmanouil Bitsakis is not afraid to cast himself as a protagonist with self-portraits among his miniature image complexes, creating stunning narratives within narratives (*mise en abyme*). His compositions, entire timeless worlds, gestate ideas, concepts and messages, but mostly they thrill with their illustrative perfection.

Chronis Botsoglou, with the distinct style that is typical of his anthropocentric compositions, searches in yet another self-portrait for what is within, beyond the physical manifestation. In his thoughtful figure, he creates an optical illusion, signifying, much like a psychological profile, the inner world.

Constantinos Papamichalopoulos' self-portraits take the form of two works, both of a frontal angle. The pencil

drawing (1996), in a realistic abstractive style, focuses exclusively on depicting the recognisable features of his face. Conversely, in the oil painting on canvas (2004), he presents his imposing figure almost in full, covered by a formal suit and wearing a hideous mask, implying the other identity of man in disguise.

Vassilis Papanikolaou, with non-existent backgrounds and no trace of colour intensity, creates two self-portraits in egg tempera (2003, 2005). The features of the faces have been painted almost realistically, while shadows alternate masterfully, creating lighter and darker shaded areas.

Fanis Paraskevoudakis, in his work *Self-portrait*, hints at his presence in a familiar place, while being totally absent. In the place of the human figure he positions modest consumer objects, creating a type of virtual deceptive reality, in a purely realistic but humorous style.

Edouard Sacaïllan manages to depict, in a single work, the material and the immaterial world, on the one hand with elements of the external reality (self-portrait, the artist's tools, toys, naturalistic ornamental flowers, books, description of the space, etc) and, on the other hand, with references to his emotional world and his memories.

Dimitris Tataris, with pencils and ink, traces his self-portrait with total accuracy and dedication to every detail. In the back of the composition, he adds decorative lines to convey depth, while in the foreground, the entire image is held in a stranglehold by a mesh, justifiably creating a sense of exclusion or isolation.

L.K.

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)
Εγώ και η θάλασσα, 2001
λάδι σε μουσαμά, 180,5 x 180,5 εκ.

Tassos Mantzavinis (1958)
The Sea and I, 2001
oil on canvas, 180.5 x 180.5 cm

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)
Ο καλλιτέχνης, 2003
λάδι σε μουσαμά, 100 x 70 εκ.

Tassos Mantzavinis (1958)
The Artist, 2003
oil on canvas, 100 x 70 cm

Εμμανουήλ Μπιτσάκης (1974)
Αυτοπροσωπογραφία, 2005
λάδι σε χαρτόνι, 11 x 24 εκ.

Emmanouil Bitsakis (1974)
Self-Portrait, 2005
oil on cardboard, 11 x 24 cm

Εμμανουήλ Μπιτσάκης (1974)
Κροκόδειλος, 2009
τέμπρα σε χαρτόνι, 21 x 15 εκ.

Emmanouil Bitsakis (1974)
Crocodile, 2009
tempera on cardboard, 21 x 15 cm

Εμμανουήλ Μπιτσάκης (1974)

Αυτοπροσωπογραφία, 2002
τέμπερα σε χαρτόνι, 12 x 12 εκ.

Emmanouil Bitsakis (1974)

Self-Portrait, 2002
tempera on cardboard, 12 x 12 cm

Εμμανουήλ Μπιτσάκης (1974)

*Το ιερό Εσωτερικό του Στρατιώτη
της Παπικής Φρουράς, 2009-2010*
τέμπερα σε χαρτόνι, 30,7 x 25 εκ.

Emmanouil Bitsakis (1974)

*The Sacred Interior of a Pontifical
Swiss Guard, 2009-2010*
tempera on cardboard, 30,7 x 25 cm

Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος (1975)
Αυτοπροσωπογραφία, 2004
λάδι σε μουσαμά, 21 x 17 εκ.

Constantinos Papamichalopoulos (1975)
Self-Portrait, 2004
oil on canvas, 21 x 17 cm

Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος (1975)
Αυτοπροσωπογραφία, 1996
μολύβι, 45,5 x 32,5 εκ.

Constantinos Papamichalopoulos (1975)
Self-Portrait, 1996
pencil, 45,5 x 32,5 cm

Στρατιγούλα Γιαννικοπούλου (1966)

Αυτοπροσωπογραφία, 2018

χρωματιστά μολύβια σε χαρτί, 8.5 x 31.5 εκ.

Stratigoula Giannikopoulou (1966)

Self-Portrait, 2018

coloured pencils on paper, 8.5 x 31.5 cm

Βασίλης Παπανικολάου (1968)
Αυτοπροσωπογραφία, 2003
αβγοτέμπερα και λάδι σε χαρτόνι,
19,5 x 11 εκ.

Vassilis Papanikolaou (1968)
Self-Portrait, 2003
egg tempera and oil on cardboard,
19.5 x 11 cm

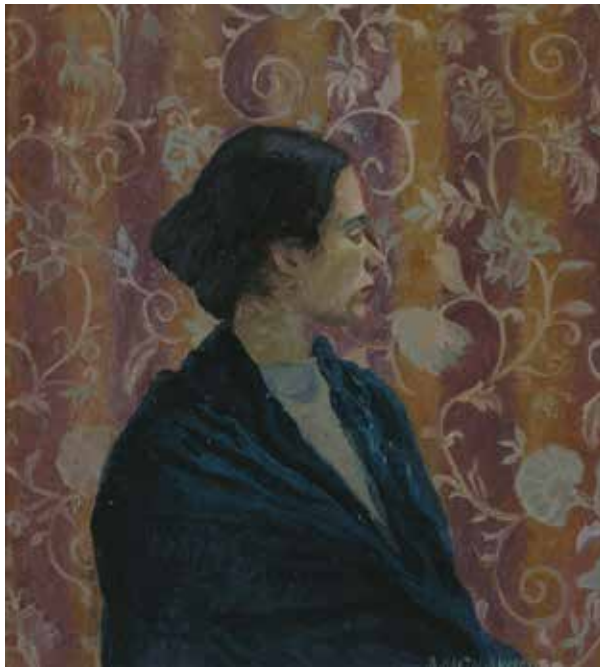

Βασίλης Παπανικολάου (1968)
Αυτοπροσωπογραφία
με μαύρη φανέλα, 2005
αβγοτέμπερα σε ξύλο, 30 x 18 εκ.

Vassilis Papanikolaou (1968)
Self-Portrait
In Black Undershirt, 2005
egg tempera on wood, 30 x 18 cm

Λήδα Κοντογιαννοπούλου (1971)
Αυτοπροσωπογραφία, 2007
λάδι σε χαρτόνι, 16 x 14 εκ.

Leda Contogiannopoulou (1971)
Self-Portrait, 2007
oil on cardboard, 16 x 14 cm

Λήδα Κοντογιαννοπούλου (1971)
Αυτοπροσωπογραφία, 2010
λάδι σε μουσαμά, 19.5 x 19.5 εκ.

Leda Contogiannopoulou (1971)
Self-Portrait, 2010
oil on canvas, 19.5 x 19.5 cm

Εδουάρδος Σακαγιάν (1957)

Αυτοπροσωπογραφία με αντικείμενα, 1988-1989
λάδι σε μουσαμά, 107,5 x 185 εκ.

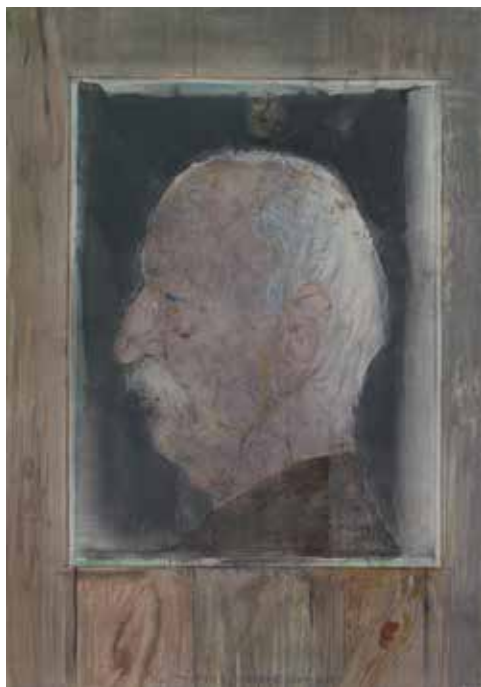
Edouard Sacaïllan (1957)

Self-Portrait with Objects, 1988-1989
oil on canvas, 107,5 x 185 cm

Χρόνης Μπότσογλου (1941)
Καθρέφτης χωρίς μνήμη, 2009
ακουαρέλα σε χαρτί, 34,5 x 29,5 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)
Mirror Without Memory, 2009
watercolour on paper, 34.5 x 29.5 cm

Φάνης Παρασκευουδάκης (1981)

Αυτοπροσωπογραφία, 2005
λάδι σε μουσαμά, 45 x 35 εκ.

Fanis Paraskevoudakis (1981)

Self-Portrait, 2005
oil on canvas, 45 x 35 cm

Δημήτρης Τάταρης (1975)

Αυτοπροσωπογραφία, 2010

μολύβι και μελάνι σε χαρτί, 28,5 x 19,5 εκ.

Dimitris Tataris (1975)

Self-Portrait, 2010

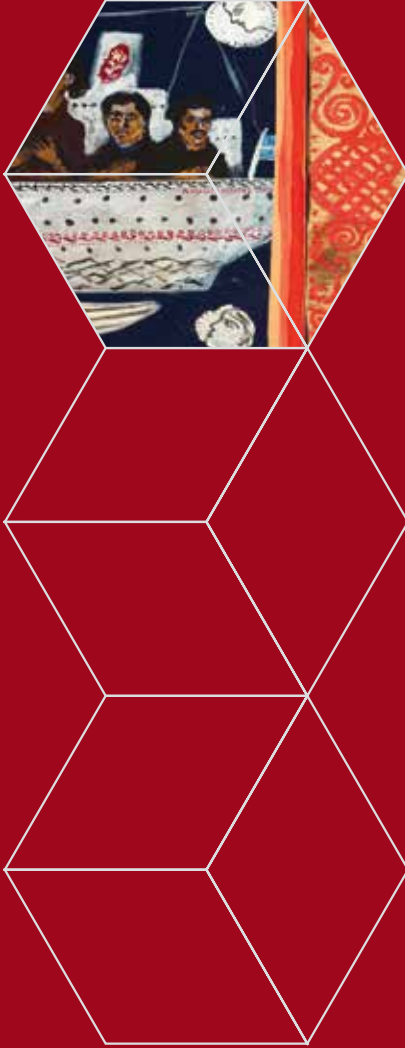
pencil, ink on paper, 28.5 x 19.5 cm

2

Η **Μαριλίτσα Βλαχάκη** αποδίδει υπέροχα την ατμόσφαιρα της κατάνυξης σ' έναν ιερό χώρο. Με σχεδιαστική δεξιοτέπτα και εκφραστική δύναμη, χρησιμοποιώντας ελάχιστα μόνο χρώματα, προσδιορίζει τις απεικονιστικές διαφορές μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος.

Ο **Τάσος Μαντζαβίνος**, με εμφανή λαϊκότροπα εικονογραφικά στοιχεία, εκφράζει την εσωτερική ανάγκη του ανθρώπου να ζητά βοήθεια από μια ανώτερη δύναμη. Με θεματική αφιερώτρία το ίδιο το τάμα, ανατρέπει τα πραγματικά μεγέθη, μεγιστοποιώντας συμβολικά το μικρό ανάθεμα και ενσωματώνοντας στον διευρυμένο πλέον χώρο ολόκληρη την οικογένεια σε στάση δέησης.

Η **Αλεξία Μαρούλη** στην ανθρωποκεντρική σύνθεση *Νάμα Τάμα* παρουσιάζει το πάσχομ σώμα και την επιθυμητή ίαση με τη μορφή τάματος. Παρά την απόλυτη ρεαλιστική απόδοση, στο έργο της διακρίνονται υπαινιγμοί των άυλων συναισθημάτων του πόνου, της ικεσίας, της επίκλησης στο θείο, και οι πολλαπλές συμβολικές προεκτάσεις τους.

Marilitsa Vlachaki achieves a wonderful rendition of the atmosphere of devoutness inside a sacred space. With her mastery of drawing and her power of expression, using only few colours, she defines the pictorial differences between the indoor and outdoor environment.

Tassos Mantzavinos, with distinct folk-inspired iconographic features, expresses man's inner need to seek help from a higher power. Using the theme of votive offerings as his starting point, he subverts real sizes, symbolically maximising the small object of dedication, and incorporating in the now extended "space" the entire family in prayer position.

Alexia Marouli, in her anthropocentric composition *Nama Tama*, presents the suffering body and the desired cure in the form of a votive offering. Despite her utterly realistic depiction, her work echoes with hints of "immaterial" emotions, such as pain,

Ο **Τάσος Μισούρας** δημιουργεί μια νέα παραστατικότητα μιας σκιαγραφημένης αφήγησης της λιτανείας. Διατυπώνει μορφολαστικά, με χρωματικές αντιπαραθέσεις την εκφραστικότητα των ανθρώπινων μορφών και την ένταση που επικρατεί στη διάρκεια του απεικονιζόμενου δρώμενου.

Το ζωγραφικό έργο του **Χρήστου Μποκόρου**, τόσο ως προς τις θεματικές επιλογές όσο και ως προς τον τρόπο με τον οποίο αποδίδεται σε αυτό «το μεγαλείο της ολιγοσύνης», εκπέμπει ατμόσφαιρα κατάνυξης και έντονη ιερότητα με κρυμμένους συμβολισμούς και εννοιολογικές παραπομπές.

Ο **Δημήτρης Χαντζόπουλος** δημιουργεί μια εύγλωπτη σουρεαλιστική σύνθεση και την παρουσιάζει σε ψηφιακή εκτύπωση. Μ' έναν ευφάνταστο τρόπο καταφέρνει να συμπεριλάβει στην εικονογράφηση όλα τα βασικά συστατικά της αφήγησης του Ροΐδη, από τα ιστορικά δεδομένα μέχρι και τα σατιρικά στοιχεία.

Λ.Κ.

supplication, invocation of the holy, and their multiple symbolic connotations.

Tassos Missouras creates a new figurative version of a sketched-out narrative of litany. Through form and juxtapositions of colour, he conveys the expressiveness of the human figures and the tension that prevails during the ritual depicted.

The painting of **Christos Bokoros**, both in terms of his choice of subject and the way it is conveyed in such "magnificence of sparsity", radiates an atmosphere of devoutness and an intense sanctity, with hidden symbols and conceptual references.

Dimitris Hantzopoulos creates an eloquent surrealist composition and presents it in the form of digital print, managing, in an imaginative way, to include in his illustration all the basic components of Roidis' narrative, from the historical facts all the way to the satirical elements.

Λ.Κ.

Χρήστος Μποκόρος (1956)

Η σκοτεινή σκιά του ανθρώπου φωτισμένη (τρίπτυχο), 2004
χρώματα λαδιού σε παλιούς ανοιγμένους σάκους
μεταφοράς καπνού, 257 x 112 εκ.

Christos Bokoros (1956)

The dark shadow of man illuminated (triptych), 2004
oil paints on old, opened tobacco sacks, 257 x 112 cm

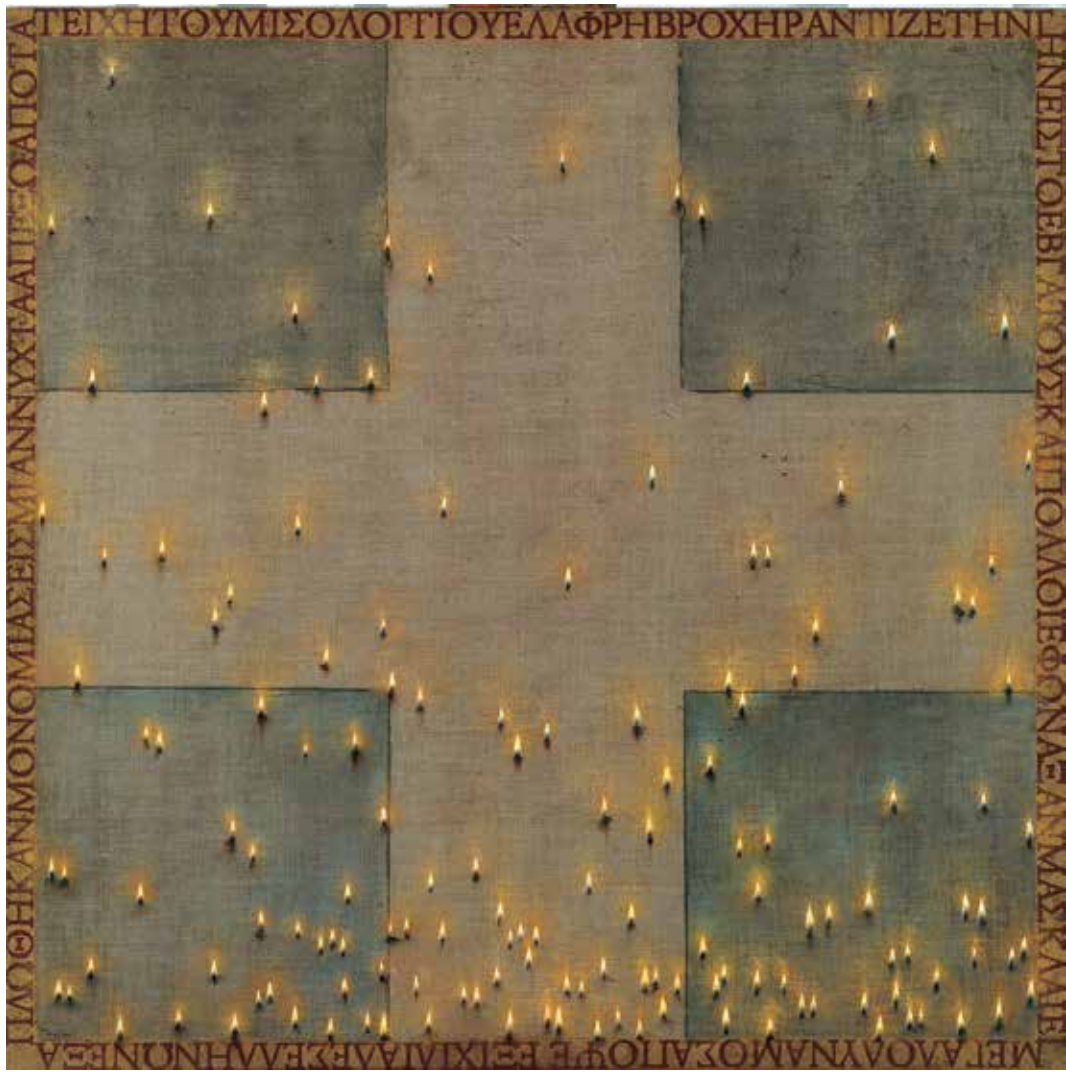

Χρήστος Μποκόρος (1956)
Υπαίθριο φως, 2004
χρώματα λαδιού σε ξύλο, 65 x 16 εκ.

Christos Bokoros (1956)
Outdoor Light, 2004
oil paints on wood, 65 x 16 cm

Χρήστος Μποκόρος (1956)
Έξοδος, 2006
χρώματα λαδιού και τυπωμένο χαρτί
σε πανί και σε ξύλο, 90 x 90 εκ.

Christos Bokoros (1956)
Outdoor Light, 2006
oil paints and printed paper
on cloth and wood, 90 x 90 cm

ΤΕΙΧΗ ΤΟΥ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΕΛΛΑΦΡΗ ΒΡΟΧΗ ΡΑΝΤΙΖΕΤΗΝ

ΠΛΟΘΗΚΑΝ ΜΟΝΟΜΙΑΣ ΣΙΜΑΝΝΥΧΤΑΙ ΠΕΘΑΠΟΤΑ

ΠΙΝΕΙ ΤΟ ΒΕΛΓΙΟ ΤΟ ΧΥΚΑΠΠΟΛΑΜΟΙ ΕΦΘΟΝΑ ΕΑΝ ΜΑΣ ΚΑΠΕΙ

ΜΕΤΑΝΟΑΝ ΜΟΣ ΑΙΟΡΕ ΕΞΙΧΙΜΙΑ ΒΕΣΤΑΝ ΗΝΟΝ ΕΣΑ

ΜΕΤΑΝΟΑΝ ΜΟΣ ΑΙΟΡΕ ΕΞΙΧΙΜΙΑ ΒΕΣΤΑΝ ΗΝΟΝ ΕΣΑ

Χρήστος Μποκόρος (1956)

Φλόγες, 2009

χρώματα λαδιού σε ξύλο, 17,5 x 57 εκ.

Christos Bokoros (1956)

Flames, 2009

oil paints on wood, 17,5 x 57 cm

Χρήστος Μποκόρος (1956)

Σκιά ελιάς - Καντήλι, 1994

χρώματα λαδιού και σκόνης σε χρυσαωμένο ξύλο, 35 x 35 εκ.

Christos Bokoros (1956)

Olive Tree Shadow - Oil Lamp, 1994

oil paints and pigments on gilded wood, 35 x 35 cm

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)
Τάμα οικογένειας, 2002
λάδι σε ξύλο, 54,2 x 56,2 εκ.

Tassos Mantzavinios (1958)
Family Offering, 2002
oil on wood, 54.2 x 56.2 cm

Τάσος Μισούρας (1963)
Λιτανεία, 1994
λάδι σε μουσαμά, 180 x 180 εκ.

Tassos Missouras (1963)
Litany, 1994
oil on canvas, 180 x 180 cm

Μαριλίτσα Βλαχάκη (1961)
Ο Χριστός και το κάστρο, 2008
μεικτή τεχνική σε μουσαμά, 108 x 98 εκ.

Marilitsa Vlachaki (1961)
Jesus Christ and the Castle, 2008
mixed media on canvas, 108 x 98 cm

Αλεξία Μαρούλη (1992)
Νάμα Τάμα, 2012-2013
ακρυλικό και λάδι σε μουσαμά, 152 x 232 εκ.

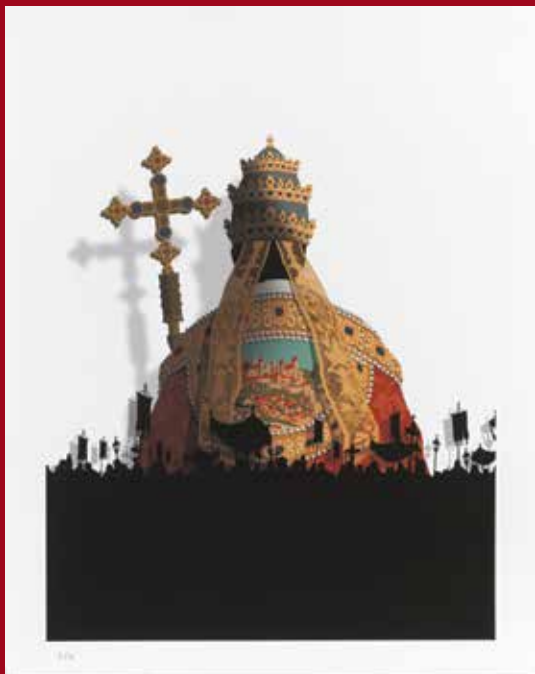
Alexia Marouli (1992)
Nama Tama, 2012-2013
acrylic and oil on canvas, 152 x 232 cm

Δημήτρης Χαντζόπουλος (1956)

Χωρίς τίτλο (από το graphic novel «Η Πάπισσα Ιωάννα»), 2017-2018
ψηφιακή τέχνη, ψηφιακό τύπωμα 2/6, 48 x 28 εκ.

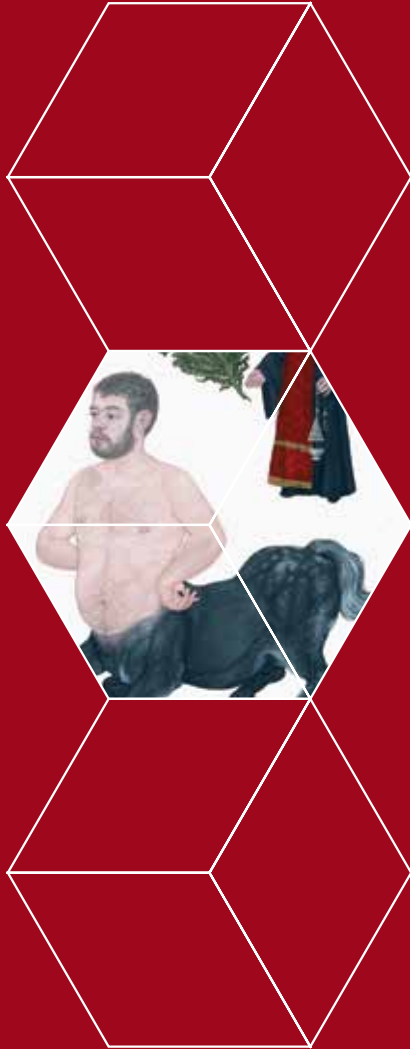
Dimitris Hantzopoulos (1956)

Untitled (from the graphic novel "Pope Joan"), 2017-2018
digital art, digital print 2/6, 48 x 28 cm

2

Ο **Γιώργος Αυγέρης** πλαστοουργεί ένα εφευρετικό μιμιμαλιστικό κινητικό έργο γλυπτικής τέχνης, με την εντυπωσιακή διάτρητη και περίοπτη μεταλλική φιγούρα του ιπτάμενου Ίκαρου.

Ο σουρεαλιστής **Νίκος Εγγονόπουλος**, εμπροσθιοπόνητος από τις τεχνοτροπικές τάσεις και τις θεματικές προτιμήσεις του υπερρεαλιστικού κινήματος, παρουσιάζει τη δική του εικονογραφική εκδοχή στη συνάντηση έρωτα και ψυχής. Σε εσωτερικό χώρο που θυμίζει έντονα σκηνικό θεάτρου, σχηματίζει σμιλευμένες ανθρωπόμορφες φιγούρες σε κίνηση που παραπέμπουν σε ανδρείκελα, και συμπληρώνει την παράσταση με συμβολικές ενδυματολογικές λεπτομέρειες.

Ο **Αλέξης Κυριτσόπουλος** αποδίδει έναν λυρικό χαρακτήρα στην εικονογραφία της Περσεφόνης. Την παρουσιάζει να κινείται με τη συνοδεία της, μέσα σε πληθώρα χρωμάτων και με αντίστοιχη παιδικότητα, σε μια διαδιάστατη παράσταση που παραπέμπει σε αρχαία αγγειογραφία.

Ο **Τάσος Μαντζαβίνος**, λάτρης της μυθολογίας και των συμβολισμών της, απεικονίζει τον Αινεία σ' ένα επιβλητικό ουδέτερο τοπίο να μεταφέρει τον γηραιό πατέρα στον ώμο του. Η αφηγηματική ρεαλιστική διάθεση είναι σαφής, όπως και η εκφραστική δύναμη μιας τόσο προσωπικής γραφής, η οποία μεταφέρει μακράιωνες κληρονομίες, από την ελληνική αγγειογραφία ως τη λαϊκή τέχνη.

Ο **Τάσος Μισούρας** ζωγραφίζει μια διφορούμενη πλάσματική γλυπτική σύνθεση δύο προσώπων με ανάγλυφους όγκους ανθρωπίνης αναλογίας, μέρος της οποίας προδίδει το ατελές ακατέργαστο πέτρωμα. Η αυστηρή τριχρωμία του έργου περιλουζεται με άπλετο φως που παραπέμπει εύγλωττα στο λαμπρότερο όλων θεϊκό απολλώνιο φως.

Οι επιλεκτικές παραμορφώσεις και ο χαρακτηριστικός αντιρεαλισμός των απεικονίσεων

του **Νίκου Μόσχου** δημιουργούν ένα εντελώς προσωπικό μορφοπλαστικό ιδίωμα μιας πολυτάλαντης νεοπαραστατικότητας. Ο καλλιτέχνης διατυπώνει το σύνθετο μυθικό θέμα με σκηνοθετική διάθεση και έντονες σχηματοποιήσεις, μέσα σε αιγνιματική ατμόσφαιρα που συνεπαίρνει τον θεατή.

Ο **Εμμανουήλ Μπιστάκης** δημιουργεί μικροσκοπικές εικόνες νοηματικής υπέρβασης και αρέσκεται στις εικαστικές περιπλανήσεις με αλληγορικές σκηνές και διφορούμενα νοήματα. Συνταιριάζοντας θεματικά απίθανες υπάρξεις, από τον παραβατικό διονυσιακό κένταυρο μέχρι τον εκπρόσωπο της εκκλησίας, κινείται ανάμεσα σε χιλιάδες χρόνια ιστορίας, παραθέτοντας τις δικές του νοηματοδοτήσεις.

Στην εικονογράφηση της **Νέκυιας** ο **Χρόνης Μπότσογλου** αποδίδει μεταφυσική διάσταση στις άυλες έννοιες της μνήμης και της λήθης. Το φυσικό ανθρώπινο σώμα εικονίζεται μέσα από τη φθορά και την εξαϋλωση/εξίλιωση, νοηματοδοτώντας βαθύτερες προεκτάσεις, πέρα από το πλαίσιο της υλικής υπόστασης.

Το γλυπτό του **Takis**, εμπνευσμένο από την αρχαία ελληνική μυθολογία, είναι από τα παλαιότερα και γνωστότερα γλυπτά του με σφυρήλατο σίδηρο. Ο καλλιτέχνης συνθέτει το ζεύγος του Οιδίποδα και της Αντιγόνης με τρόπο εντελώς μιμιμαλιστικό, επηρεασμένος σαφώς από τον Τζιακομέττι, τον οποίο γνώρισε τη δεκαετία του '50 στην Ευρώπη.

Πολύπλευρα αφηγηματική είναι η σύνθεση της **Μαρίας Φιλοπούλου**, η οποία συνθέτει μια μυθική ατμόσφαιρα με σαφείς ρεαλιστικές αναφορές μέσα από ένα ονειρικό τοπίο με αιθέριες παρουσίες. Το έργο στοιχειοθετεί την εικόνα μυστηριακής τελετής σε μαγευτικό ελληνικό τόπο, με κρυφές και εμφανείς παραπομπές στην απεικονιστική πραγματικότητα της καλλιτέχνης.

Λ.Κ.

Yiorgos Avgeros creates an inventive, minimalist, kinetic work of sculpture, with his remarkable perforated and imposing figure of the flying Icarus.

The surrealist **Nikos Engonopoulos**, steeped in the stylistic tendencies and thematic proclivities of the surrealist movement, presents his own illustrated version of the meeting of eros and soul. In an indoor space strongly reminiscent of a theatre set, he creates sculpted anthropomorphic figures in motion, which evoke puppets, and completes the performance with symbolic costume details.

Alexis Kyritsopoulos imbues the imagery of Persephone with a lyrical tone. He portrays her in transit with her entourage, in a plethora of colours and with a matching sense of childishness, in a two-dimensional scene that alludes to ancient vase painting.

Tassos Mantzavinos, a lover of mythology and its symbolisms, depicts Aeneas in an imposing neutral landscape, carrying his aged father on his shoulder. The work conveys a distinct narrative, realistic mood, as well as the expressive power of such a personal idiom, which carries the heritage of centuries, from Greek vase painting to folk art.

Tassos Missouras paints an ambiguous notional sculptural composition of two people, with reliefs of human proportions, a part of which betrays the unfinished, unprocessed stone. The work's strict three-colour rendition is generously bathed in light, eloquently evoking the brightest of all, the divine light of Apollo.

The selective transfigurations and the anti-realism that is typical of the illustrations of **Nikos Moschos** create a totally

personal formal idiom of a multitalented neo-figurative art. The artist expresses his complex mythical theme in a carefully staged manner and with bold stylisations, in an enigmatic atmosphere that entrances the viewer.

Emmanouil Bitsakis creates microscopic, conceptually transcendent images, and enjoys visual wanderings with allegorical scenes and ambiguous meanings. Putting together thematically impossible beings, from the subversive Dionysian centaur to the representative of the church, he moves between thousands of years of history, proposing his own meanings.

In his illustration of *Nekyia*, **Chronis Botsoglou** imparts a metaphysical dimension to the intangible concepts of memory and oblivion. The natural human body is depicted through decay and disembodiment/redemption, suggesting deeper meanings, beyond the margins of physical existence.

Takis's sculpture, inspired by ancient Greek mythology, is one of the oldest and most widely known wrought iron sculptures. The artist pairs up Oedipus and Antigone in a purely minimalist way, clearly influenced by Giacometti, whom he met in Europe in the 1950s.

Maria Filopoulou's composition is a multifaceted narrative, which creates a mythical atmosphere with clear realistic references, through a dreamscape populated by ethereal creatures. The painting sets the image of a mystical ritual in a magical Greek place, with secret and explicit references to the artist's pictorial reality.

L.K.

Χρόνης Μπότσογλου (1941)
Προσωπική Νέκυια (σύνολο 26 ζωγραφικών έργων), Αρ. 15, 1993-2000

λαδοπαστέλ, σκόνες αγιογραφίας και ξηρό παστέλ
σε χαρτί κολλημένο σε μουσαμά, 152,5 x 105 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)
Personal Nekyia (group of 26 paintings), No.15, 1993-2000
oil pastel, icon pigments and dry pastel on paper mounted
on canvas, 150 x 100 cm

Χρόνης Μπότσογλου (1941)
Προσωπική Νέκυια (σύνολο 26 ζωγραφικών έργων), Αρ. 8, 1993-2000

λαδοπαστέλ, σκόνες αγιογραφίας και ξηρό παστέλ
σε χαρτί κολλημένο σε μουσαμά, 152,5 x 105 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)
Personal Nekyia (group of 26 paintings), No.8, 1993-2000
oil pastel, icon pigments and dry pastel on paper mounted
on canvas, 152,5 x 105 cm

Χρόνης Μπότσογλου (1941)

Προσωπική Νέκυια (σύνολο 26 ζωγραφικών έργων), Αρ.1 Ο Νεκρομάντης, 1993-2000
λάδι σε μουσαμά, 180 x 150 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)

Personal Nekyia (group of 26 paintings), No.1 The Necromancer, 1993-2000
oil on canvas, 180 x 150 cm

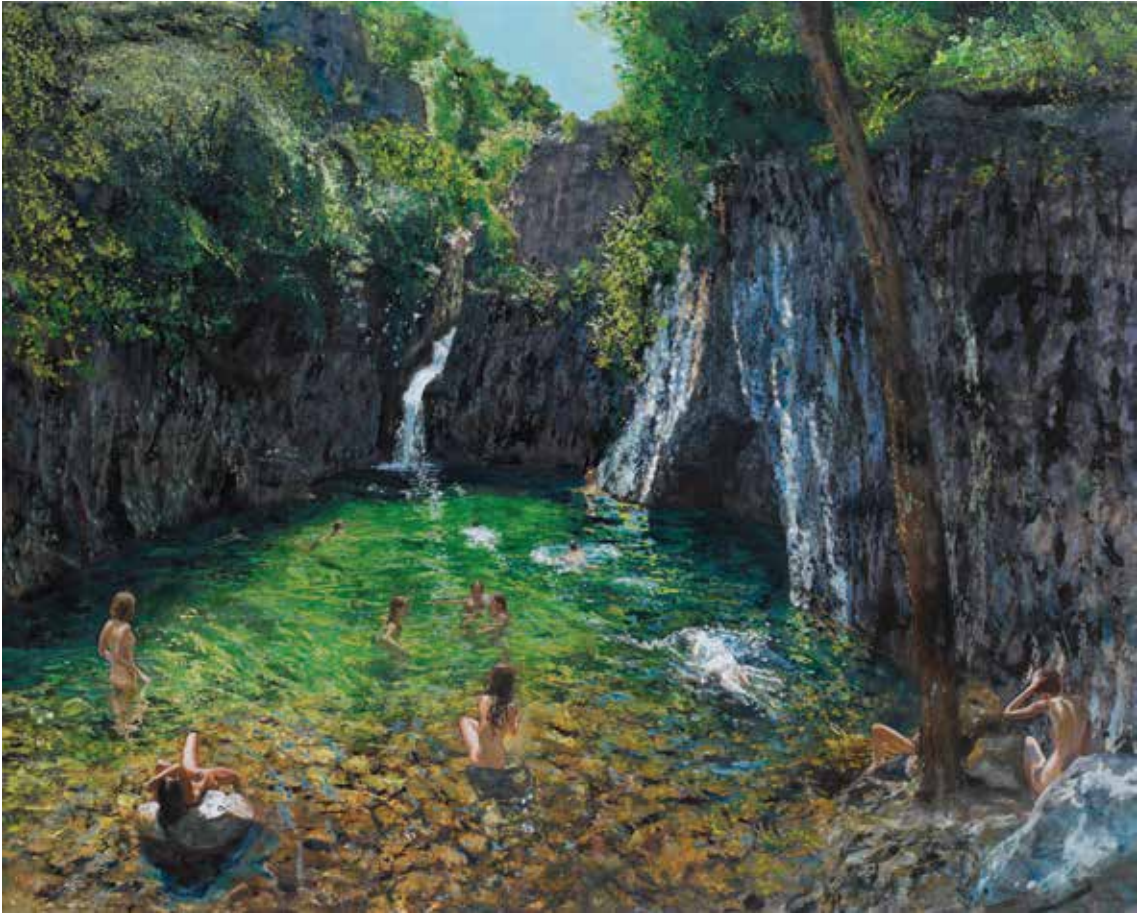
Νίκος Μόσχος (1979)
Όταν ο Αινείας συνάντησε τον Λοτ, 2010
ακρυλικό σε λινό, 120 x 150 εκ.

Nikos Moschos (1979)
When Aeneas Met Lot, 2010
acrylic on linen, 120 x 150 cm

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)
Αινείας, 1990
λάδι σε μουσαμά, 60 x 35 εκ.

Tassos Mantzavinis (1958)
Aeneas, 1990
oil on canvas, 60 x 35 cm

Μαρία Φιλοπούλου (1964)
Μύστες, 2011
λάδι σε μουσαμά, 159 x 200 εκ.

Μαρία Φιλοπούλου (1964)
Initiates, 2011
oil on canvas, 159 x 200 cm

Takis (1925)
Οιδίπους και Αντιγόνη, 1954
σίδηρος, 148 x 45 x 10 εκ.

Takis (1925)
Oedipus and Antigone, 1954
iron, 148 x 45 x 10 cm

Εμμανουήλ Μπιτσάκης (1974)
Κένταυρος - Παππός, 2009
τέμπερα σε χαρτόνι, 21 x 15 εκ.

Emmanouil Bitsakis (1974)
Centaur - Priest, 2009
tempera on cardboard, 21 x 15 cm

Νίκος Εγγονόπουλος (1907-1985)

Έρωσ και Ψυχή, 1975
σινική μελάνη και ακουαρέλα
σε χαρτί, 11 x 8.2 εκ.

Nikos Engonopoulos (1907-1985)

Eros and Psyche, 1975
indian ink and watercolour
on paper, 11 x 8.2 cm

Αλέξης Κυριτσόπουλος (1943)

Περσεφόνη, 2013
ακρυλικό σε μουσαμά, 35 x 60 εκ.

Alexis Kyritsopoulos (1943)

Persephone, 2013
acrylic on canvas, 35 x 60 cm

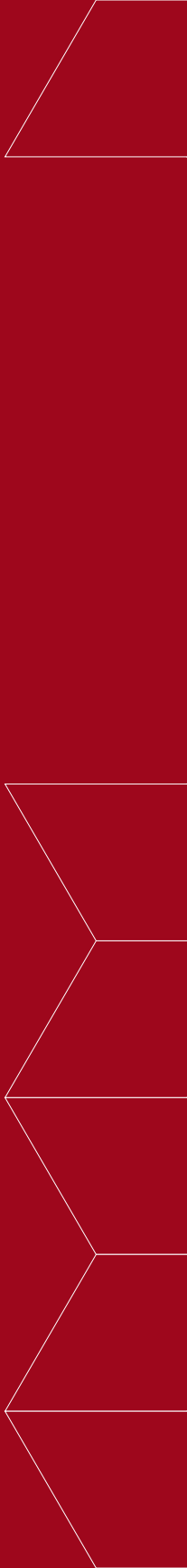
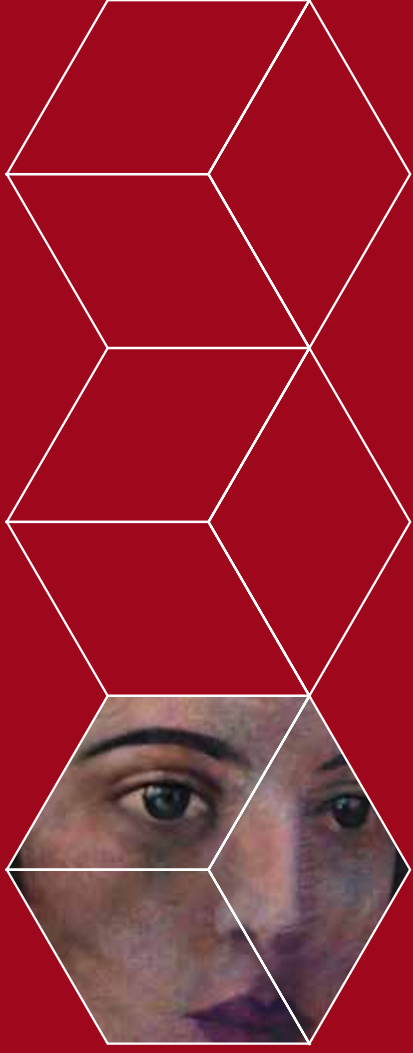
Τάσος Μισούρας (1963)
Χωρίς τίτλο, 2012
λάδι σε μουσαμά, 33.8 x 19.5 εκ.

Tassos Missouras (1963)
Untitled, 2012
oil on canvas, 33.8 x 19.5 cm

Γιώργος Αυγέρος (1953)
Ίκαρος, 2004
μέταλλο, 210 x 68 x 12 εκ.

Yiorgos Avgeros (1953)
Icarus, 2004
metal, 210 x 68 x 12 cm

Η **Καλλιόπη Ασαργιωτάκη** κατοπτρίζει στα πορτρέτα μνημειακών διαστάσεων της Μαρίας Πολυδούρη την ψυχοσύνθεση της μελαγχολικής γυναικείας φύσης με όλες τις συμβολικές προεκτάσεις.

Ο **Τάσος Μαντζαβίνος** μορφοποιεί τον λογοτέχνη Παπαδιαμάντη και τον ποιητή Καίμη σε ακαθόριστους άχρονους χώρους και με ελάχιστα προσδιοριστικά στοιχεία, όπως για παράδειγμα τη φιγούρα του Καραγκιόζη δίπλα στον ποιητή. Το ενδιαφέρον του καλλιτέχνη εστιάζεται στη μορφοπλαστική δραματοποίηση των προσώπων, με χαρακτηριστικές εξπρεσιονιστικές διατυπώσεις και τολμηρή χρήση χρωμάτων.

Ο **Εμμανουήλ Μπιτσάκης** περιγράφει αναλυτικά το δραματικό ιστορικό γεγονός της ανατίναξης του Παρθενώνα από τον Δόγη Μοροζίνι, με αλληγορικές αναφορές στους σύγχρονους χρόνους. Παρά τον περιορισμένο χώρο, στις ρεαλιστικές του αποτυπώσεις ενσωματώνει κάθε διεισδυτική λεπτομέρεια:

από τα συμβολικά διακοσμητικά στοιχεία, το ίδιο το περιστατικό και τον τόπο, έως την κεντρική φιγούρα στην οποία παραπλανητικά αποτυπώνει τη δική του εικόνα.

Ο **Χρόνης Μπότσογλου** μάς παρουσιάζει τρεις εμβληματικές μορφές της τέχνης του 20ού αιώνα: τον Φράνσις Μπέικον, τον Βίνσεντ Βαν Γκογκ και τον Αλμπέρτο Τζιακομέτι. Πέρα από τους εμφανείς εικονογραφικούς προσδιορισμούς, με τα ιδιαίτερα μορφικά χαρακτηριστικά και τα ανάλογα επαγγελματικά σύνεργα, τα έργα εμπεριέχουν όψεις του εσωτερικού κόσμου και του ψυχισμού των τριών καλλιτεχνών.

Ο **Αντώνης Χουδαλάκης** δημιουργεί ένα ζωγραφικό ιδίωμα μιας νέας οπτικής πραγματικότητας μέσα από μονόχρωμους σχολαστικούς σχεδιασμούς. Στο ρεαλιστικής απόδοσης έργο του με τον θρυλικό Τόφαλο, χρησιμοποιεί τις εξαιρετικές εκφραστικές του δυνατότητες για να αποδώσει το σμιλευμένο ογκώδες σώμα του σπουδαίου αθλητή της άρσης βαρών.

Λ.Κ.

Kalliopi Asargiotaki, in her monumental portraits of Maria Polydouri, captures reflections of the psyche of the melancholic female nature with all of its symbolic connotations.

Tassos Mantzavinos depicts the writer Papadiamantis and the poet Kaimis in unspecified, timeless spaces and with very few defining features, such as, for example, the figure of Karagiozis beside the poet. The artist's interest focuses on the formal dramatisation of his subjects, with distinctive expressionist strokes and a bold use of colours.

Emmanouil Bitsakis paints a detailed description of the dramatic historical event of the bombing of the Parthenon by Doge Francesco Morosini, with allegorical references to contemporary times. Despite the limited space, his realistic depictions encapsulate every penetrating detail, from the symbolic decorative features, the event

and the place itself, to the central figure onto which he deceptively imprints his own image.

Chronis Botsoglou presents us with three emblematic personalities of 20th century art: Francis Bacon, Vincent Van Gogh and Alberto Giacometti. Beyond the obvious illustrative definitions, with their distinctive formal characteristics and the corresponding professional tools, the works contain aspects of the inner world and the psyche of the three artists.

Antonis Choudalakis creates a painting idiom for a new visual reality, through monochrome detailed drawings. In his realistically rendered work featuring the legendary Dimitris Tofalos, he uses his exceptional expressive capabilities to convey the sculpted hulking body of the great weight lifting athlete.

L.K.

Χρόνης Μπότσογλου (1941)
Ο ζωγράφος
Φράνσις Μπέικον, 2005
 λάδι σε μουσαμά, 145 x 149 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)
The Painter
Francis Bacon, 2005
 oil on canvas, 145 x 149 cm

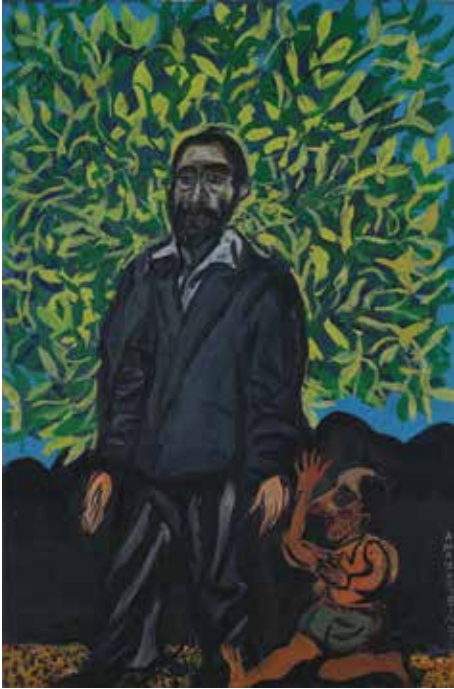
Χρόνης Μπότσογλου (1941)
Ο γλύπτης Αλμπέρτο Τζιακομέτι, 2003
 λάδι σε μουσαμά, 90 x 70 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)
The Sculptor Alberto Giacometti, 2003
 oil on canvas, 90 x 70 cm

Χρόνης Μπότσογλου (1941)
Ο ζωγράφος Βικέντιος Βαν Γκογκ, 2003
 λάδι σε μουσαμά, 198 x 98,5 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)
The Painter Vincent Van Gogh, 2003
 oil on canvas, 198 x 98.5 cm

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)
Ο Καΐμις, 2007
λάδι σε μουσαμά, 60 x 40 εκ.

Tassos Mantzavinis (1958)
Kaimis, 2007
oil on canvas, 60 x 40 cm

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)
Ο Καΐμις, 2007
λάδι σε μουσαμά, 60 x 45 εκ.

Tassos Mantzavinis (1958)
Kaimis, 2007
oil on canvas, 60 x 45 cm

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)
Παπαδιαμάντης, 2008
λάδι σε μουσαμά, 51 x 35 εκ.

Tassos Mantzavinis (1958)
Papadiamantis, 2008
oil on canvas, 51 x 35 cm

Εμμανουήλ Μπιτσάκης (1974)
Francesco Morosini, 2012
λάδι σε μουσαμά, 33 x 21 εκ.

Emmanouil Bitsakis (1974)
Francesco Morosini, 2012
oil on canvas, 33 x 21 cm

Καλλιόπη Ασαργιωτάκη (1959)
Μαρία Πολυδούρη, 2005
λάδι και παστέλ σε χαρτί, 87 x 61 εκ.

Kalliopi Asargiotaki (1959)
Maria Polydouri, 2005
oil and pastel on paper, 87 x 61 cm

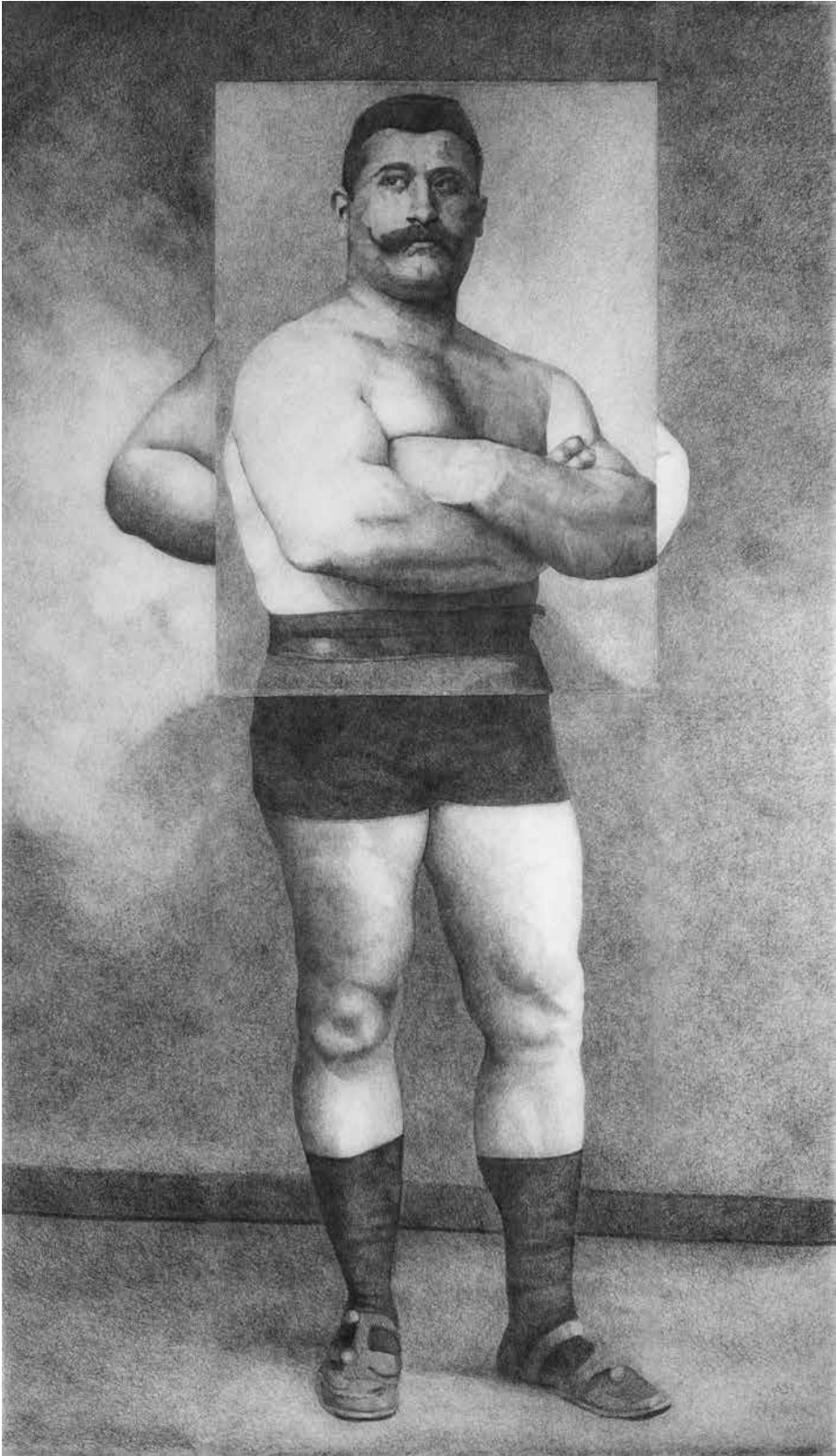

Καλλιόπη Ασαργιωτάκη (1959)
Μαρία Πολυδούρη, 2005
σινική μελάνη, ακουαρέλα και παστέλ
σε χειροποίητο χαρτί, 85 x 59 εκ.

Kalliopi Asargiotaki (1959)
Maria Polydouri, 2005
Indian ink, watercolour and pastel
on handmade paper, 85 x 59 cm

Αντώνης Χουδαλάκης (1975)
Δημήτριος Τόφαλος, 2015
μελάνι, χαρτί και διάφανο χαρτί,
200 x 115 εκ.

Antonis Choudalakis (1975)
Dimitrios Tofalos, 2015
ink, paper, transparent paper,
200 x 115 cm

3 |

3 |

Η **Μαρία Γιαννακάκη** αναπαριστά ανθρώπινα σώματα σε περίπτυξη, σχηματικά, σε ποιητικό περιβάλλον με υπαινικτικά μόνο διακοσμητικά στοιχεία, ελάχιστα χρώματα και παντελή έλλειψη βάθους. Εμφανείς οι επιρροές από την τέχνη της Ανατολής, τόσο στο συνολικό μινιμαλισμό της εικόνας, όσο και στον τρόπο της σχηματοποίησης των κορμιών και του διακόσμου.

Ο **Ηλίας Καρράς**, με μεικτή τεχνική και την προσθήκη ετερόκλητων υλικών, μορφοποιεί το ανθρώπινο σώμα και συνάμα το ακυρώνει. Εμφανώς επηρεασμένος από την τέχνη της γλυπτικής, ορίζει τις αναλογίες και το ανάγλυφο του σώματος με έντονη πλαστικότητα.

Ο **Θεόφιλος Κατσιπάνος** συνθέτει μια αλληγορική σκηνή σε εσωτερικό χώρο, με την αίσθηση της άυλης νοσταλγίας και το στοιχείο του μεταφυσικού να κυριαρχούν στην επιβλητική ατμόσφαιρα. Το ανθρώπινο σώμα, μορφοποιημένο, με σάρκα και οστά, παρά τη ρεαλιστική του φυσιογνωμία μετασχηματίζεται σε απόκοσμο.

Η **Πένυ Κωνσταντίνου** ακυρώνει ουσιαστικά το ανθρώπινο σώμα με παραμορφώσεις και αιγιματικές ατροφίες στη διηρόσωπη σύνθεση, το *Δίπολο*. Με τον χαρακτηριστικό έντονο εξπρεσιονιστικό της τρόπο, επικεντρώνεται στα ταλαιπωρημένα πρόσωπα και στις εγκλωβισμένες σκέψεις τους.

Ο **Αλέκος Λεβίδης** στην πολύπλοκη σύνθεση του έργου *Μοντέλα στο ατελιέ*, με αφετηρία εικόνες της μνήμης, του ασυνείδητου ή των βιωμάτων του ενσωματώνει πολλαπλές παραστάσεις, ώστε η αφήγηση να πραγματοποιείται σε παράλληλα επίπεδα. Σε πρώτο πλάνο, οι ανθρώπινες φιγούρες, στις οποίες απεικονίζονται τα παιδιά του, χαρακτηρίζονται από την αρμονία της νατουραλιστικής απόδοσης. Αντίθετα, στους *Λουόμενους* τα ανδρικά σώματα δουλεμένα ξανά και ξανά, αν και διατηρούν τη φυσική τους υπόσταση, έχουν αποκτήσει μεταφυσική ή μυθική χροιά.

Ο **Θανάσης Μακρής** και στις δύο ελαιογραφίες του ταλαντεύεται μεταξύ παραστατικότητας

και έντονου εξπρεσιονισμού στην απόδοση της γυμνής σάρκας των γυναικείων σωμάτων. Με δεξιοτεχνία προβάλλει τους μορφικούς σχεδιασμούς διατυπωμένους από την κατάλληλη χρήση του χρώματος και προκαλεί τον θεατή με την εκφραστική του ευγλωττία.

Ο **Μιχάλης Μανουσάκης**, έχοντας διαγράψει μακρά πορεία στο θέμα της ανθρώπινης μορφής και στον περιβάλλοντα χώρο, παρουσιάζει εδώ δύο ανθρωποκεντρικές συνθέσεις, του 2006 και του 2013. Οι ανθρώπινες μορφές είναι σχηματοποιημένες με εμφανή ρεαλιστικά χαρακτηριστικά και με πρωτότυπη εντελώς προσωπική εικαστική διατύπωση, η οποία δημιουργείται από τις διαφορετικές υφές που έχει το κάρβουνο, το χρώμα και η σκαλισμένη ξύλινη επιφάνεια.

Ο **Γιάννης Μόραλης**, πρωτοπόρος στη σχηματοποιημένη εικονογραφική απόδοση του ανθρώπινου σώματος, καταφέρνει να αποδίδει τον ερωτισμό στα έντονα αισθησιακά γυναικεία γυμνά του.

Ο **Ξενοφών Μπήτσικας** στο *Ανδρικό γυμνό* μεταχειρίζεται όλη τη δύναμη των χρωμάτων της τέμπερας και τη δύναμη της ορμητικής χειρωνακτικής πινακιάς του, για να πλάσει το ανάγλυφο της ανθρώπινης σάρκας. Αντίθετα, στο έργο μεικτής τεχνικής χρησιμοποιεί ποικίλα εκφραστικά μέσα, αλλά κυρίως με κάρβουνα κι ακρυλικά σηματοδοτεί την ανθρώπινη παρουσία στο έργο. Τα άψυχο εγκλωβισμένο σώμα και το αποσπασματικά εικονιζόμενο σώμα μορφοποιούνται σχηματικά σε ένα αντιρεαλιστικό σύνολο.

Η **Βάλβυ Νομίδου** έχει στο εικαστικό της ενεργητικό να επιδείξει σειρά από εκπληκτικές νατουραλιστικές περιόπτες ανθρώπινες υπάρξεις. Οι όγκοι της δημιουργούνται από χαρτοκατασκευές με κόλλα πλαστικοποίησης, αποδίδονται με περισσή πλαστικότητα και, ενώ δεν είναι πάντα συμπαγείς, δεν χάνουν ποτέ από τη φυσική τους απόδοση.

Ο **Αχιλλέας Παπακώστας** σ' ένα ουδέτερο απροσδιόριστο χώρο δημιουργεί μια μαγευτική ατμόσφαιρα, πλημμυρισμένη σ' ένα τολμηρό επιβλητικό μπλε χρώμα, για να προβάλλει την κεντρική γυναικεία φιγούρα με έντονες

χρωματικές αντιπαραθέσεις και μορφικούς σχηματισμούς πάνω στη γυμνή σάρκα.

Ο Κώστας Παπατριανταφυλλόπουλος στο πολυσύνθετο έργο *Ζωγράφος και μοντέλο* δημιουργεί, με απόλυτη ισορροπία χρωμάτων, σχεδιαστικών αξιών και θεματικών επιλογών, τον εσωτερικό χώρο του ατελιέ και τους πρωταγωνιστές του. Η εικονογραφική του προσέγγιση οδηγεί το βλέμμα του θεατή στο ρεαλιστικής απόδοσης γυναικείο σώμα του μοντέλου.

Ο Γιώργος Ρόρρης αφηγείται με προσωπικό ύφος σκηνοθετημένες εικόνες του σε εσωτερικό χώρο. Η τέχνη του δεν περιορίζεται μόνο στην απλή περιγραφή, αλλά προκαλεί τον θεατή για τα νοούμενα, πέρα από την αισθητική της εικόνας. Στα γυμνά σώματα αφήνει επιμελώς να διαφανεί η φυσική ομορφιά και προβάλλει με δεξιάτητα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Ο Παντελής Χανδρής στο γλυπτό του από τη σειρά «Υπόστασις» έρχεται σε αντιπαράθεση με την πλαστικότητα της ανθρώπινης μορφής και την αναδημιουργεί με πολυεστέρα. Η ανδρική φιγούρα αποκτά ανθρώπινη υπόσταση, ορίζεται μορφικά –κυρίως από το ένδυμα, το παλτό και το κάλυμμα της κεφαλής– ως η χειμωνιάτικη εικόνα ενός περιπατητή και εμφανίζεται παράδοξη, επιβλητική και σιωπηρή.

Ο Γιάννης Ψυχοπαίδης ακροβατεί μεταξύ ρεαλιστικών αναπαραστάσεων και σχηματικών αναφορών στα σώματα της ανθρωποκεντρικής του σύνθεσης. Οι σιλουέτες ορίζονται από σαφή περιγράμματα, ωστόσο η υπόλοιπη σύνθεση και η απόδοση της ανθρώπινης σάρκας είναι πλημμυρισμένα στα χρώματα.

Λ.Κ.

3 | a | Somatographies

Maria Giannakaki depicts human bodies in a clinch, stylised, in a poetic environment with only implicit ornamental features, very few colours and a total absence of depth. The influences of Eastern art are obvious, both in the overall minimalism of the image, and in the way the bodies and ornamental features are styled.

Ilias Karras, using a mixed media technique and a combination of incongruous materials, creates the human body at the same time as invalidating it. Clearly influenced by the art of sculpture, he defines the proportions and the relief of the body in a highly plastic way.

Theofilos Katsipanos crafts an allegorical outdoor scene, with a sense of intangible nostalgia and the metaphysical dominating the imposing atmosphere. The human body, fully formed, in flesh and blood, transforms into something other-worldly,

despite its realistic rendering.

Penny Konstantinou essentially cancels out the human body with distortions and enigmatic atrophies in the duplicitous composition, the *Dipole*. In her distinctive, highly expressionist way, she focuses on the ravaged faces and their trapped thoughts.

Alecos Levidis, in the complex composition of his painting *Models in the studio*, using images from his memory, his subconscious or his experiences as the starting point, incorporates multiple scenes, so that the narrative takes place on several levels. In the foreground, the human figures, which depict his children, are characterised by the harmony of a realistic rendition. Conversely, in *Bathers*, the male bodies, reworked several times, have taken on a metaphysical or mythical quality, despite retaining their natural form.

Thanassis Makris in both of his oil paintings, oscillates between the figurative and the highly expressionist in his rendering of the bare flesh of the female bodies. He masterfully projects the forms, rendered through the appropriate use of colour, and challenges the viewer with his expressive eloquence.

Michalis Manoussakis, with his extensive experience in the subject of the human figure and the surrounding space, presents two anthropocentric compositions made in 2006 and 2013. The human figures are stylised with obvious realistic features, and expressed in an original, entirely personal style, which is created by the different textures of the charcoal, the paint and the carved wooden surface.

Yannis Moralis, a pioneer of the stylised pictorial rendition of the human body, succeeds in imbuing his highly sensual female nudes with eroticism.

Xenophon Bitsikas, in the *Male nude*, employs the colours of the tempera and the power of his fervent manual brush strokes to their full capacity to create the relief of human flesh. Conversely, in his mixed media work, he uses a variety of materials, but mostly charcoal and acrylic paint, to signify the human presence in the painting. The lifeless trapped body and the body depicted in fragments merge into an anti-realistic ensemble.

In her work as a visual artist, **Vally Nomidou** has created several remarkable prominent naturalistic human beings. Her figures are crafted from paper structures with laminating adhesive, rendered with excess plasticity and, albeit not always solid, never lose anything of their natural form.

Achilleas Papacostas, in a neutral, undefined space, creates an enchanting atmosphere, flooded by a bold, imposing blue colour, to emphasise the central female figure with strong colour contrasts and formations on the naked flesh.

Kostas Papatriantafyllopoulos, in his intricate work *Painter and model*, creates, with a perfect balance of colour, design values and subject choices, the interior of the studio and its protagonists. His illustrative approach guides the viewer's gaze to the realistically rendered female body of the model.

Giorgos Rorris narrates, in a personal tone, staged images in an indoor space. His art is not limited to mere description, but challenges the viewer with what can be understood, beyond the aesthetics of the image. He is diligent in allowing natural beauty to emerge from the naked bodies, and skilfully projecting their distinctive features.

Pantelis Chandris in his sculpture from the "Hypostasis" series, challenges the plasticity of the human figure, and recreates it in polyester. The male figure takes on human existence; it is formally defined, mainly by the clothing, the coat and head cover, as the winter image of a walker, and appears strange, imposing and silent.

Jannis Psychopedis, in crafting the bodies of his anthropocentric composition, walks a line between realistic representations and vague allusions. The silhouettes are defined by clear outlines, but the rest of the composition and the rendering of the human flesh are flooded in colours.

L.K.

Αλέκος Λεβίδης (1944)
Προκαταρκτική σπουδή
για το έργο «Λουόμενοι», 1990
μεικτή τεχνική, 57 x 89 εκ.

Alecos Levidis (1944)
Preliminary study
for «Bathers», 1990
mixed media, 57 x 89 cm

Αλέκος Λεβίδης (1944)
Λουόμενοι, 1990
μικτή τεχνική, 100 x 169 εκ.

Alecos Levidis (1944)
Bathers, 1990
mixed media, 100 x 169 cm

Αλέκος Λεβίδης (1944)
Μοντέλα στο ατελιέ, 2010-2013
μεικτή τεχνική, 250 x 240 εκ.

Alecos Levidis (1944)
Models in the studio, 2010-2013
mixed media, 250 x 240 cm

Ξενοφών Μπήτσικας (1963)
Ανδρικό γυμνό, 1997
τέμπερα σε χαρτί, 24,3 x 34,6 εκ.

Xenofon Bitsikas (1963)
Male Nude, 1997
tempera on paper, 24.3 x 34.6 cm

Ξενοφών Μπήτσικας (1963)
P_RP2011, 2011
μεικτή τεχνική σε χαρτί, 85 x 113
εκ.

Xenofon Bitsikas (1963)
P_RP2011, 2011
mixed media on paper, 85 x 113 cm

Ηλίας Καρράς (1973)
Χωρίς τίτλο, 2009
μεικτή τεχνική σε μουσαμά, 110 x 120 εκ.

Ilias Karras (1973)
Untitled, 2009
mixed media on canvas, 110 x 120 cm

Μαρία Γιαννακάκη (1958)
Η αμυγδαλιά, 2013
μελάνι και ακρυλικό σε μετάξι
κολλημένο σε μουσαμά, 70 x 100 εκ.

Maria Giannakaki (1958)
The Almond Tree, 2013
ink and acrylic on silk mounted
on canvas, 70 x 100 cm

Πένυ Κωνσταντίνου (1978)
Δίπολο, 2007
μεικτή τεχνική σε μουσαμά,
150 x 100 εκ.

Penny Konstantinou (1978)
Dipole, 2007
mixed media on canvas,
150 x 100 cm

Γιώργος Ρόρρης (1963)

Ελισάβετ, 2002

λάδι σε μουσαμά, 134 x 161 εκ.

Giorgos Rorris (1963)

Elissavet, 2002

oil on canvas, 134 x 161 cm

Γιώργος Ρόρρης (1963)

Γιάννα, 2004-2005

λάδι σε μουσαμά, 176 x 215 εκ.

Giorgos Rorris (1963)

Yanna, 2004-2005

oil on canvas, 176 x 215 cm

Θανάσης Μακρής (1955)
Γυμνό, 2010
λάδι σε ξύλο, 100 x 133 εκ.

Thanassis Makris (1955)
Nude, 2010
oil on wood, 100 x 133 cm

Θανάσης Μακρής (1955)
Σπουδή, 2003
λάδι σε χάρντμπορντ, 21,6 x 45 εκ.

Thanassis Makris (1955)
Study, 2003
oil on hardboard, 21,6 x 45 cm

Χρόνης Μπότσογλου (1941)
Γριά γυναίκα ξαπλωμένη, 1988
μέταλλο, 142 x 18 x 8 εκ.

Chronis Botsoglou (1941)
Old woman lying, 1988
metal, 142 x 18 x 8 cm

Μιχάλης Μανουσάκης (1953)

Χωρίς τίτλο (δίπτυχο), 2006

ακρυλικό και κάρβουνο σε ξύλο, 230 x 160 εκ.

Michalis Manoussakis (1953)

Untitled (diptych), 2006

acrylic and charcoal on wood, 230 x 160 cm

Μιχάλης Μανουσάκης (1953)

Χωρίς τίτλο, 2013

ακρυλικό και κάρβουνο σε ξύλο, 150 x 140 εκ.

Michalis Manoussakis (1953)

Untitled, 2013

acrylic and charcoal on wood, 150 x 140 cm

Γιάννης Μόραλης (1916-2009)
Ερωτικό. Προσχέδιο για το έργο «Καλοκαίρι». 2003
ακρυλικό σε χαρτόνι, 13,5 x 11,2 εκ.

Yannis Moralis (1916-2009)
Erotic. Preliminary drawing for «Summer». 2003
acrylic on cardboard, 13,5 x 11,2 cm

Γιάννης Μόραλης (1916-2009)
Προσχέδιο για το «Ερωτικό». 1996-1997
ακρυλικό σε χαρτόνι, 15,5 x 16 εκ.

Yannis Moralis (1916-2009)
*Preliminary drawing
for the work «Erotic».* 1996-1997
acrylic on cardboard, 15,5 x 16 cm

Γιάννης Μόραλης (1916-2009)
Προσχέδιο για το «Ερωτικό». 2001
ακρυλικό σε χαρτόνι, 16,5 x 11,1 εκ.

Yannis Moralis (1916-2009)
*Preliminary drawing
for the work «Erotic».* 2001
acrylic on cardboard, 16,5 x 11,1 cm

Γιάννης Μόραλης (1916-2009)
*Γυναίκα (Πουτάνα). Προσχέδιο
για το έργο «Ξαπλωμένη γυναίκα».* 1998
ακρυλικό σε χαρτόνι, 17,5 x 14,5 εκ.

Yannis Moralis (1916-2009)
*Woman (Prostitute). Preliminary drawing
for the work «Reclining Woman».* 1998
acrylic on cardboard, 17,5 x 14,5 cm

Γιάννης Ψυχοπαίδης (1945)

Οι λουόμενες, 1994

παστέλ και τέμπερα σε χαρτί, 17,5 x 19,5 εκ.

Jannis Psychopedis (1945)

The Bathers, 1994

pastel and tempera on paper, 17.5 x 19.5 cm

Κώστας Παπατριανταφυλλόπουλος (1951)

Ζωγράφος και μοντέλο, 2006

λάδι σε μουσαμά, 115 x 91 εκ.

Kostas Papatriantafyllopoulos (1951)

Painter and model, 2006

oil on canvas, 115 x 91 cm

Αχιλλέας Παπακώστας (1970)
Χωρίς τίτλο, 2002
λάδι σε χάρντμπορντ, 148 x 52 εκ.

Achilleas Papacostas (1970)
Untitled, 2002
oil on hardboard, 148 x 52 cm

Παντελής Χανδρής (1963)
Χωρίς τίτλο (από τη σειρά «Υπόστασις»), 2003
πολυεστέρας και πολυεστερικά χρώματα.
180 x 80 x 75 εκ.

Pantelis Chandris (1963)
Untitled (from the «Substance» series), 2003
polyester and polyester paint.
180 x 80 x 75 cm

Θεόφιλος Κατσιπάνος (1975)
Το φάντασμα της νοσταλγίας, 2011
ακρυλικό και λάδι σε μουσαμά, 122 x 157 εκ.

Theofilos Katsipanos (1975)
The Ghost of Nostalgia, 2011
acrylic and oil on canvas, 122 x 157 cm

3 |

Η **Ιώ Αγγελή** παρουσιάζει σε δύο διαφορετικά πορτρέτα γυναικών (2009), τα πρόσωπα με το νεανικό τους ροδαλό δέρμα και άψογα φυσικά σαρκώματα. Εστιάζει στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, στην αντιπαράθεση με τους όγκους των ενδυμάτων τους, και όλη της η εκφραστική δύναμη κινείται γύρω από τους τολμηρούς χρωματισμούς που χρησιμοποιεί ακόμα και στα παντελώς κενά φόντα της.

Η **Καλλιόπη Ασαργιωτάκη** με ρεαλιστική παραστατικότητα περιγράφει ένα γυναικείο πρόσωπο με τη χαρακτηριστική έκφραση του αθώου κοριτσιού που ονειροβατεί μεταξύ του πραγματικού και του φανταστικού κόσμου, παραπέμποντας με τον τίτλο στη θρυλική Γκελσομίνα. Οι διακοσμητικές λεπτομέρειες, διάσπαρτες στο ένδυμα και το φόντο, προκαλούν ιδιαίτερη αίσθηση στον θεατή με την πολυπλοκότητα και την εντυπωσιακή διακοσμητική γραφή τους. Δημιουργεί μια νέα οπτική πραγματικότητα με τα περίκομψα, άριστα δουλεμένα, διάφανα και διάτρητα κεντημένα ξόμπλια στα τούλια και τις απλικαρισμένες δαντέλες κιπούρ.

Η **Στρατηγούλα Γιαννικοπούλου** στο ολόσωμο πορτρέτο μιας ηλικιωμένης επικεντρώνεται στη λεπτομερειακή ρεαλιστική απόδοση της σάρκας και αποδίδει μινιμαλιστικά και χωρίς χρώμα την υπόλοιπη φιγούρα.

Η καθήμενη γυναίκα αναπαρίσταται από μια ενδιαφέρουσα οπτική γωνία που δημιουργεί την αίσθηση βάθους στο ανύπαρκτο φόντο.

Ο **Στέφανος Δασκαλάκης**, πιστός στις βασικές αρχές μιας έντονης ζωγραφικότητας, διατυπώνει με άρτια απόδοση την ανθρωποκεντρική θεματική του και με κάθε λεπτομέρεια το υπαινικτικό σκηνικό πλαίσιο των έργων του, αφήνοντας επιμελώς έναν έντονο μυστικισμό και απόκοσμο χαρακτήρα στην περιρρέουσα αισθησιακή ατμόσφαιρα.

Ο **Θεόφλος Κατσιπάνος** με θεατρική μορφοπλαστική διάθεση δίνει μια έντονη μεταφυσική διάσταση σε δύο μικρών

διαστάσεων πορτρέτα χωρίς τίτλο. Τα πρόσωπα, καλοσχεδιασμένα με προοπτική και ρεαλιστικά χαρακτηριστικά, βρίσκονται σε ιδιόμορφους χώρους ανάμεσα σε αλλόκοτα αντικείμενα. Αντίστοιχη η αισθητική αντιμετώπιση και στο τρίτο ανθρωποκεντρικό έργο *Σελιδοδείκτης*, με τη διαφορά ότι εδώ εικονίζει ένα παιχνίδισμα μεταξύ του έμψυχου και του άψυχου.

Ο **Τάσος Μισούρας** διατυπώνει εντελώς προσωπικά, με απaráμιλλη δεξιοτεχνία, την απεικόνιση μιας βαθυστόχαστης ανθρωπίνης φιγούρας. Η σχεδιαστική έμφαση περιορίζεται στα γυμνά σημεία του σώματος, στο πρόσωπο και στο χέρι, ενώ το σώμα σκιαγραφείται μόνον από υπαινικτικές πινελιές, και όλη η βαρύτητα επικεντρώνεται στη νοηματική διάσταση του έργου.

Τα πορτρέτα του **Εμμανουήλ Μπισάκη**, νατουραλιστικά και εξωπραγματικά συγχρόνως, έχουν έντονο σαρκαστικό ύφος, όπως και όλο του το έργο γενικότερα. Αξιοσημείωτη, η έντονη εκφραστικότητα των προσώπων και η εντυπωσιακή απόδοση των ανθρώπων.

Ο **Αχιλλέας Παπακώστας**, με τολμηρά έντονα πλακάτα χρώματα, συνθέτει γυναικεία πορτρέτα, μετατρέποντας τις γυναικείες φιγούρες σε εξωπραγματικά όντα που, παρά την προφανή ανθρωπινή μορφή, δεν δημιουργούν καμία αίσθηση φυσικότητας. Ενδιαφέρον είναι το εικονογραφικό παιχνίδι που δημιουργείται μεταξύ οικείου (φόρμας) και ανοίκειου (χρώματος), και το τελικό αποτέλεσμα, σαγηνευτικό.

Τα δύο μετωπικά πορτρέτα του **Εδουάρδου Σακαγιάν**, *Ο χωριότης* (1990) και *Η γυναίκα με το παιδί* (2004), ανήκουν στην περίοδο του έντονου εξπρεσιονιστικού ύφους του. Τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά των προσώπων είναι αναγνωρίσιμα παρά τις ενίοτε ασυμβίβαστες χρωματικές επεμβάσεις του, ενώ στις συνθέσεις του παρατηρούνται υπαινικτικές οπτικές ψευδαισθήσεις.

Λ.Κ.

Io Angeli presents, in two different portraits of women (2009), the faces with their youthful, rosy skin and perfect natural modeling underlying the flesh.

She focuses on their distinctive features, on the juxtaposition with the shape of their clothing, and the full force of her expressive power centres on the bold colours she uses, even in her utterly empty backgrounds.

Kalliopi Asargiotaki, in a realistic, figurative style, describes a female face with the typical expression of an innocent girl, wandering dreamily between the real and the imaginary world, while the title refers to the legendary Gelsomina. The ornamental details, scattered across the clothing and the background, intrigue the viewer with their complexity and remarkable decorative style. She creates a new visual reality with the ornate, finely-worked, transparent and perforated embroidered samples, on tulle and guipure lace appliques.

Stratigoula Giannicopoulou, in her full-body portrait of an aged lady, focuses on a detailed, realistic rendition of the flesh, and conveys the rest of the figure minimalistically and without colour. The seated woman is captured from an interesting angle, which creates the sense of depth in the non-existent background.

Stefanos Daskalakis, faithful to the basic principles of an intensely painterly style, masterfully expresses his anthropocentric theme and the fine details of the allusive background of his works, neatly infusing the prevalent sensuous atmosphere with a strong sense of mysticism and otherworldliness.

Theofilos Katsipanos, in a theatrical mood, conveys a strong metaphysical dimension to

two small-scale untitled portraits.

The faces, skilfully drawn in perspective and with realistic features, are placed in odd spaces amongst strange objects.

There is a similar aesthetic approach in the third anthropocentric work, *Bookmark*, the difference being that, in this case, he depicts the play between the living and the lifeless.

Tassos Missouras effects the depiction of a human figure deep in thought in a wholly personal way and with unparalleled mastery. Only the bare parts of the body, the face and hand, are rendered in sharp detail, whereas the body is merely outlined by suggestive strokes, and the focus lies heavily on the work's conceptual dimension.

Emmanouil Bitsakis' portraits, both naturalistic and surreal at the same time, betray a highly sarcastic tone, as does all of his work, in general. It is worth noting the powerful expressiveness of the faces and remarkable rendering of the people.

Achilleas Papacostas creates portraits of women with bold, bright solid colours, transforming the female figures into surreal beings, which, despite their human form, convey no sense of naturality. Of particular interest is the pictorial play he sets up between the familiar (form) and the unfamiliar (colour), with a captivating end result.

The two frontal portraits of **Edouard Sacailan**, *Peasant* (1990) and *Woman and child* (2004), belong in his style period of high expressionism. The distinctive features of the faces are recognisable, despite his sometimes incompatible colour interventions, while his compositions are strewn with allusive optical illusions.

L.K.

Στέφανος Δασκαλάκης (1952)
Ελένη, 2007
λάδι σε μουσαμά, 211 x 181 εκ.

Stefanos Daskalakis (1952)
Eleni, 2007
oil on canvas, 211 x 181 cm

Στέφανος Δασκαλάκης (1952)
Ναταλία, 2009
λάδι σε μουσαμά, 160 x 140 εκ.

Stefanos Daskalakis (1952)
Natalia, 2009
oil on canvas, 160 x 140 cm

Αχιλλέας Παπακώστας (1970)
Χωρίς τίτλο, 2005
ακρυλικό σε ξύλο, 35 x 35 εκ.

Achilleas Papacostas (1970)
Untitled, 2005
acrylic on wood, 35 x 35 cm

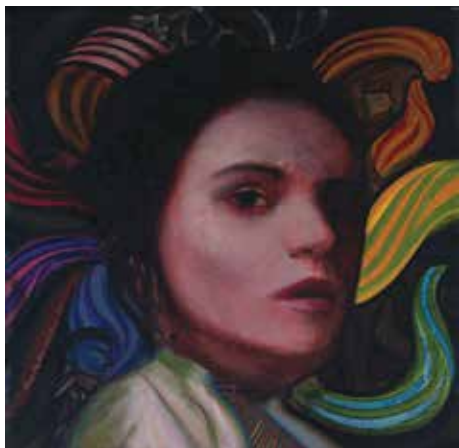
Αχιλλέας Παπακώστας (1970)
Χωρίς τίτλο, 2008-2011
λάδι σε ξύλο, 30 x 25 εκ.

Achilleas Papacostas (1970)
Untitled, 2008-2011
oil on wood, 30 x 25 cm

Αχιλλέας Παπακώστας (1970)
Χωρίς τίτλο, 2016
λάδι σε χαρτόνι, 14,5 x 14,5 εκ.

Achilleas Papacostas (1970)
Untitled, 2016
oil on carton, 14.5 x 14.5 cm

Θεόφιλος Κατσιπάνος (1975)
Χωρίς τίτλο, 2005
λάδι σε μουσαμά, 20 x 20 εκ.

Theofilos Katsipanos (1975)
Untitled, 2005
oil on canvas, 20 x 20 cm

Θεόφιλος Κατσιπάνος (1975)
Χωρίς τίτλο, 2008
ακρυλικό και λάδι σε μουσαμά, 20 x 15 εκ.

Theofilos Katsipanos (1975)
Untitled, 2008
acrylic and oil on canvas, 20 x 15 cm

Θεόφιλος Κατσιπάνος (1975)
Σελιδοδείκτης, 2007
λάδι σε μουσαμά, 26 x 21,5 εκ.

Theofilos Katsipanos (1975)
Bookmark, 2007
oil on canvas, 26 x 21.5 cm

Εδουάρδος Σακαγιάν (1957)
Η γυναίκα με το παιδί, 2004
λάδι σε μουσαμά, 40 x 30 εκ.

Edouard Sacaïllan (1957)
Woman and Child, 2004
oil on canvas, 40 x 30 cm

Εδουάρδος Σακαγιάν (1957)
Ο χωριάτης, 1990
λάδι σε μουσαμά, 66,7 x 58,7 εκ.

Edouard Sacaïllan (1957)
Peasant, 1990
oil on canvas, 66,7 x 58,7 cm

Στρατηγούλα Γιαννικοπούλου (1966)

Χωρίς τίτλο, 2012

ακρυλικό σε μουσαμά, 135 x 65 εκ.

Stratigoula Giannikopoulou (1966)

Untitled, 2012

acrylic on canvas, 135 x 65 cm

Τάσος Μισούρας (1963)

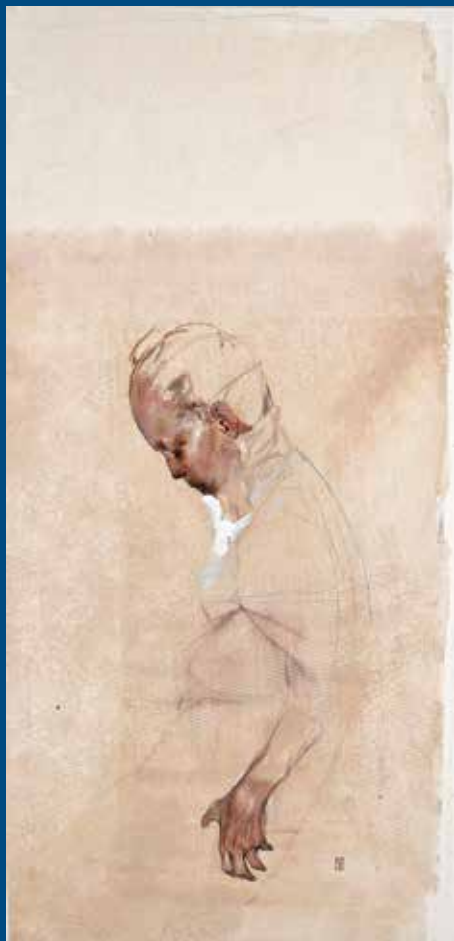
Χωρίς τίτλο, 2014

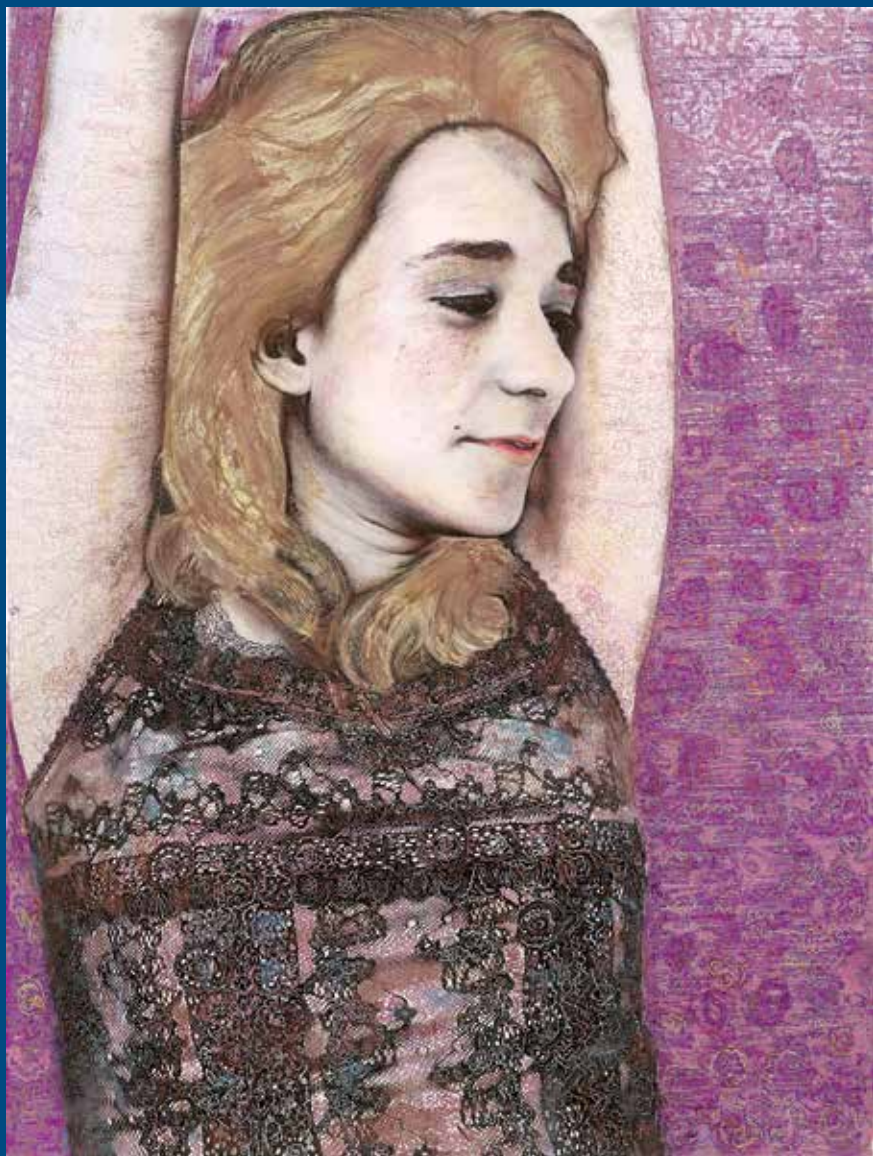
λάδι σε μουσαμά, 86 x 49 εκ.

Tassos Missouras (1963)

Untitled, 2014

oil on canvas, 86 x 49 cm

Καλλιόπη Ασαργιωτάκη (1959)
Gelsomina, 2010
μικτή τεχνική, 140 x 110 εκ.

Kalliope Asargiotaki (1959)
Gelsomina, 2010
mixed media, 140 x 110 cm

Ηώ Αγγελή (1960)
Χωρίς τίτλο, 2009
λάδι σε μουσαμά, 20 x 20 εκ.

Io Angeli (1960)
Untitled, 2009
oil on canvas, 20 x 20 cm

Ηώ Αγγελή (1960)
Χωρίς τίτλο, 2009
λάδι σε μουσαμά, 20 x 20 εκ.

Io Angeli (1960)
Untitled, 2009
oil on canvas, 20 x 20 cm

Εμμανουήλ Μπιστάκης (1974)
Πορτρέτα, 2002-2003
τέμπερα σε χαρτόνι, 23.7 x 19.7 εκ.

Emmanouil Bitsakis (1974)
Portraits, 2002-2003
tempera on cardboard, 23.7 x 19.7 cm

Η **Δάφνη Αγγελίδου** παγιδεύει ένα στιγμιότυπο της καθημερινότητας, το απομονώνει, κρατά τις φόρμες και τους όγκους και μετατρέπει μια τυχαία σκηνή σε μια θελκτική εικαστική εικόνα.

Ο **Μανώλης Αναστασάκος**, με σουρεαλιστική διάθεση και φαντασία, εναποθέτει παράλληλες ρεαλιστικές εικόνες και συνθέτει μια εξωπραγματική ζωγραφική σύνθεση με εννοιολογικές παραπομπές στη σύγχρονη αστική πραγματικότητα.

Ο **Αλέξης Κυριτσόπουλος**, δεινός κολορίστας και εικονοπλάστης, συνθέτει ονειρικά τοπία και μας ταξιδεύει σε πόλεις, στον ουρανό, σε άλλους κόσμους φανταστικούς, πολύχρωμους, αισιόδοξους.

Η **Αφροδίτη Λίτη**, σ' ένα επιτοίχιο έργο μεικτής τεχνικής, σχολιάζει εικαστικά το χάρτη του Λονδίνου και μνημεία της πόλης. Παρά τη δισδιάστατη μορφή του έργου της, η γλύπτρια αποδίδει δεξιοτεχνικά το αστικό ανάγλυφο. Η σύνθεση είναι εμπνευσμένη από το ασπρόμαυρο συνοδευτικό έντυπο της έκθεσης του Jimmie Durham με τίτλο *Short Guide to some Man-made Elements in London*, το οποίο τη μετέφερε στην πίσω πλευρά της ιστορίας των μνημείων, όπου ο προβληματισμός πήρε τη θέση του θαυμασμού της για τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική τους απόδοση.

Η Λίτη παρουσίασε το 2007 το περίοπτο γλυπτό δαχτυλίδι με τη σάυρα στην έκθεση «Ανάμεσα στους κήπους» και τώρα, το έργο στη συλλογή Φέλιου παρουσιάζεται στο εικαστικό αστικό τοπίο. Η ρεαλιστική μορφολογική απόδοση είναι αναφορά στην πανίδα, και οι πολύχρωμες απαστράπτουσες ψηφίδες σχετίζονται με τον αποτροπαϊκό χαρακτήρα του ερπετού.

Σε μια διαφορετική πραγματικότητα κινείται το έργο του **Τάσου Μαντζαβίνου** *Ο καλλιτέχνης στο λούνα παρκ*, του οποίου οι εικονογραφικοί πειραματισμοί

παραπέμπουν, μεταξύ άλλων, στη ζωή ενός καλλιτέχνη σε μια χαώδη πόλη, όπου περιδινείται με παραστάσεις μεταξύ φανταστικού και πραγματικού.

Ο **Κώστας Παπανικολάου** αναφέρεται στην αστική ζωή, εστιάζοντας κυρίως σε καθημερινές σκηνές από τον δρόμο, το σπίτι, το καφεείο... Η ζωγραφική του, επιλεκτικά ρεαλιστική, είναι εξαιρετικά αφηγηματική με αφοπλιστική απλότητα και τολμηρή χρήση των χρωμάτων.

Την αίσθηση του εφήμερου αποδίδει ο **Κώστας Παπατριανταφυλλόπουλος** στις ακουαρέλες του με αθηναϊκό τοπίο. Τα αρχιτεκτονήματα είναι αναγνωρίσιμα αλλά οι νινελιές του χειρονομιακές και, παρότι στο σύνολο η γραφή είναι ρεαλιστική, το αποτέλεσμα έχει έντονα ιμπρεσιονιστικό χαρακτήρα.

Ο **Γιώργος Ρόρρης**, με τη δική του μανιέρα και την ιδιότυπη χρωστική παλέτα, δημιουργεί εικόνες μ' έναν σιωπηρό απόηχο. Στα έργα του ερωτοτροπεί με την κρυμμένη και τη φανερή απεικόνιση, άλλοτε αποκαλύπτει ζωγραφικά κι άλλοτε επιμελώς αποκρύπτει, αφήνοντας αναπόσπαστο τον θεατή να εισπράξει τα εικονογραφικά και εννοιολογικά συμφραζόμενα.

Ο ασυμβίβαστος ζωγραφικά **Εδουάρδος Σακαγιάν** σκιαγραφεί με ρεαλιστικά χαρακτηριστικά τους πρωταγωνιστές του έργου του, ενώ με σκηνοθετικά αφαιρετικά διάθεση στοιχειώνει τις ανθρώπινες υπάρξεις, αφήνοντας τον θεατή να απολαύσει μια νέα παραστατικότητα περιπλανώμενος σε προσωπικούς συλλογισμούς.

Ο **Αντώνης Στάβερης**, με χαρισματική ζωγραφική απόδοση, πλαστικό ρυθμό και αφοπλιστική παραστατικότητα, περιγράφει δρώμενα και σκληρές πραγματικότητες της πόλης με πρωταγωνίστριες τις γυναίκες του.

Η **Άννα Μαρία Τσακάλη** επαναπροσδιορίζει τις εικόνες της φύσης, κάνοντας αναφορά στην προσπάθεια του ανθρώπου να προσαρμόσει τον φυτικό κόσμο

στον προσωπικό του χώρο. Αποτυπώνοντας κάθε είδος πρασινάδας και λουλουδιού με εμφατική λεπτομέρεια και μέσα από μια προσωπική οπτική γωνία, βοηθά τον θεατή να οικειοποιηθεί τις εικόνες της και να τις προσλάβει ως βιωμένα τοπία.

Η **Μαρία Φιλοπούλου** μετατοπίζει το ενδιαφέρον του θεατή σε κάτι τόσο ταπεινό και χρηστικό όσο μια μεταλλική στρογγυλή σκάλα. Με τη γραφή της αποδίδει εντυπωσιακά μια άλλη παραστατικότητα στο οικείο και στο καθημερινό, τονίζοντας την υποκειμενική ιστόρηση των πραγμάτων.

Ο **Δημήτρης Χαντζόπουλος** παρουσιάζει μια έρμηη πόλη απειλούμενη από έναν περίεργο εισβολέα. Η απόδοση είναι απόλυτα

ρεαλιστική, ωστόσο η ατμόσφαιρα του έργου, καθόλα υποβλητική, παραπέμπει σε σκηνές επιστημονικής φαντασίας, όπου η ανθρωπίνη παρουσία είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

Η **Μαρία Χατζηανδρέου**, με μοναδικό εφόδιο το μελάνι, ικονογραφεί σε χαρτί μια καθημερινή σκηνή σε εσωτερικό αστικού σπιτιού. Παρά την επιλεκτική εστίαση στον χώρο, η ρεαλιστική απεικόνιση στο έργο της χαρακτηρίζεται από καταγραφική αφηγηματικότητα. Όλα αποτυπώνονται με κάθε λεπτομέρεια, χωρίς ωραιοποίηση, από μια ενδιαφέρουσα οπτική γωνία που επιβάλλει ορατά και μη ορατά σημεία του εσωτερικού χώρου.

Λ.Κ.

3 | c | Urban landscape

Dafni Angelidou captures a moment of everyday life, isolates it, retains the forms and masses, and transforms a random scene into an attractive image.

Manolis Anastasakos, with a touch of surrealism and plenty of imagination, places parallel realistic images to put together a surreal painting composition with conceptual references to the contemporary urban reality.

Alexis Kyritsopoulos, a formidable colourist and image-maker, composes dreamscapes and transports us to cities in the sky, to other fantastical, multicoloured, optimistic worlds.

Aphrodite Litti, in a wall-mounted piece in mixed media, makes a visual comment on the map of London and the city's monuments. Despite the two-dimensional nature of her work, the sculptor masterfully conveys the urban relief. The composition is inspired by the black and white publication entitled *Short Guide to some Man-made Elements in London*, produced for Jimmie Durham's exhibition, which transported her to the other side of the monuments' history,

where contemplation took the place of her admiration for their sculptural and architectural form. Litti presented her outstanding lizard ring sculpture at the "Amongst the gardens" exhibition in 2007; now, as part of the Felios collection, it appears here within the visual urban environment. Its realistic formal rendering is an allusion to fauna, while the multicoloured, glittering tiles refer to the apotropaic nature of the serpent.

Tassos Mantzavinou's work *Portrait of the artist at an amusement park* exists in a different reality; its pictorial experiments allude, among other things, to the life of an artist in a chaotic city, where he's surrounded by swirling scenes bordering between the imaginary and the real.

Kostas Papanikolaou refers to urban life, focusing primarily on everyday scenes on the streets, in the home, in a coffee house... His painting, selectively realistic, is extremely narrative, with a disarming simplicity and a bold use of colours.

Kostas Papantriantafyllopoulos conveys a sense of the ephemeral in his aquarelles

of the Athenian urban landscape. The architectural structures are recognisable, but his brush strokes are gestural and, although the overall style is realistic, the result bears a highly expressionistic quality.

Giorgos Rorris, in his own way and in his distinctive colour palette, creates images with a silent echo. In his works, he flirts with the hidden and the obvious, sometimes painting to reveal and other times to neatly conceal, leaving the viewer free of distractions, to take in the pictorial and conceptual connotations.

The uncompromising painter **Edouard Sacailan** sketches the protagonists of his work with realistic features, applying an abstract mood to the staging of the scene and fixating on the human beings, to free the viewer to enjoy a new figurativeness and lose himself in personal contemplations.

Antonis Staveris, with his charismatic painting style, a plastic rhythm and a disarming figurativeness, describes events and harsh realities of the cities, with his women as protagonists.

Anna Maria Tsakali redefines the images of nature, alluding to man's attempt to adapt the natural world to his personal space. Capturing all kinds of leaves and flowers in emphatic detail and from a personal point of view, she helps the viewer familiarise with its images and accept them as lived landscapes.

Maria Filopoulou refocuses the viewer's interest on something as modest and utilitarian as a metal spiral staircase. Her style boldly conveys an alternative figurativeness to the familiar and the everyday, highlighting the subjective narration of things.

Dimitris Hantzopoulos presents a deserted city, under threat by a strange invader. The rendering is strictly realistic, but the atmosphere of the work, evocative through and through, alludes to scenes from science fiction, where the human presence is almost non-existent.

Maria Hadjiandreou, armed only with ink, traces on paper an everyday scene inside an urban house. Despite her selective focusing within the space, the realistic depiction in her work is very much a well-documented narrative. Everything is recorded in minute detail, without beautification, from an interesting angle that brings forward visible and invisible points in the space.

L.K.

Μαρία Χατζηανδρέου (1957)
Interior 1, 2004
μολύβι σε χαρτί, 138 x 72 εκ.

Maria Hadjiandreou (1957)
Interior 1, 2004
pencil on paper, 138 x 72 cm

Άννα Μαρία Τσακάλη (1959)
Πανσέδες, 2001-2002
λάδι σε μουσαμά, 160 x 160 εκ.

Anna Maria Tsakali (1959)
Pansies, 2001-2002
oil on canvas, 160 x 160 cm

Άννα Μαρία Τσακάλη (1959)
Αύγουστος, 2005-2006
βινυλικό και λάδι σε μουσαμά,
200 x 180 εκ.

Anna Maria Tsakali (1959)
August, 2005-2006
vinyl paint and oil on canvas,
200 x 180 cm

Γιώργος Ρόρρης (1963)
Φλορέτα, 1997
βινυλικό σε μουσαμά, 140 x 160 εκ.

Giorgos Rorris (1963)
Floreta, 1997
vinyl paint on canvas, 140 x 160 cm

Μαρία Φιλοπούλου (1964)
Στρογγυλή σκάλα, 1992
λάδι σε μουσαμά, 204 x 204 εκ.

Maria Filopoulou (1964)
Round Staircase, 1992
oil on canvas, 204 x 204 cm

Κώστας Παπανικολάου (1959)

Café, 2002

αβγοτέμπερα σε κόντρα πλακέ. 61 x 125 εκ.

Kostas Papanikolaou (1959)

Café, 2002

egg tempera on plywood. 61 x 125 cm

Κώστας Παπανικολάου (1959)

Δρόμος, 2003

αβγοτέμπερα σε κόντρα πλακέ. 65 x 60 εκ.

Kostas Papanikolaou (1959)

Street, 2003

egg tempera on plywood. 65 x 60 cm

Κώστας Παπανικολάου (1959)

Γυναίκα σε μπαλκόνι με χαλί, 2003
αβγοτέμπερα σε κόντρα πλακέ θαλάσσης,
125 x 125 εκ.

Kostas Papanikolaou (1959)

Woman with a Carpet On the Balcony, 2003
egg tempera on plywood, 125 x 125 cm

Αντώνης Στάβερης (1973)
Γυναίκες, 2013
λάδι σε μουσαμά, 27 x 35 εκ.

Antonis Staveris (1973)
Women, 2013
oil on canvas, 27 x 35 cm

Αντώνης Στάβερης (1973)
Χωρίς τίτλο, 2016
λάδι σε μουσαμά, 60 x 75 εκ.

Antonis Staveris (1973)
Untitled, 2016
oil on canvas, 60 x 75 cm

Δημήτρης Χαντζόπουλος (1956)

Χωρίς τίτλο, 2012
λάδι σε ξύλο, 30,5 x 100 εκ.

Dimitris Hantzopoulos (1956)

Untitled, 2012
oil on wood, 30.5 x 100 cm

Μανώλης Αναστασάκος (1977)

Lost Toss, 2010
ακρυλικό, λάδι και μολύβι σε χαρτί
πρεσαρισμένο σε ξύλο, 80 x 80 εκ.

Manolis Anastasakos (1977)

Lost Toss, 2010
oil, acrylic and pencil on paper pressed
on wood, 80 x 80 cm

Αφροδίτη Λίττι (1953)
Δαχτυλίδι, 2004
χαλκός και ψηφίδες.
90 x 45 x 79 εκ.

Aphrodite Litti (1953)
Ring, 2004
bronze and mosaic.
90 x 45 x 79 cm

Αφροδίτη Λίτη (1953)

*Jimmie Durham, Serpentine Gallery, Λονδίνο, 2015 /
«Χάρτης του Κεντρικού Λονδίνου, 1923», 2018
ψηφιακό τύπωμα σε πλαστικές μεμβράνες
τοποθετημένες σε καθρέφτη, 35 x 35 εκ.*

Aphrodite Litti (1953)

*Jimmie Durham, Serpentine Gallery, London, 2015 /
«Street Map of Central London, 1923», 2018
digital print on plastic films mounted
on a mirror surface, 35 x 35 cm*

Δάφνη Αγγελίδου (1962)
Χωρίς τίτλο, 2012
ακρυλικά σε μουσαμά, 30 x 30 εκ.

Daphne Angelidou (1962)
Untitled, 2012
acrylic on canvas, 30 x 30 cm

Κώστας Παπατριανταφυλλόπουλος (1951)
Θέα από την είσοδο του Αρχαιολογικού Μουσείου, 2010
ακουαρέλα σε χαρτί, 28,5 x 20 εκ.

Kostas Papatriantafyllopoulos (1951)
View From the Entrance of the Archaeological Museum, 2010
watercolour on paper, 28.5 x 20 cm

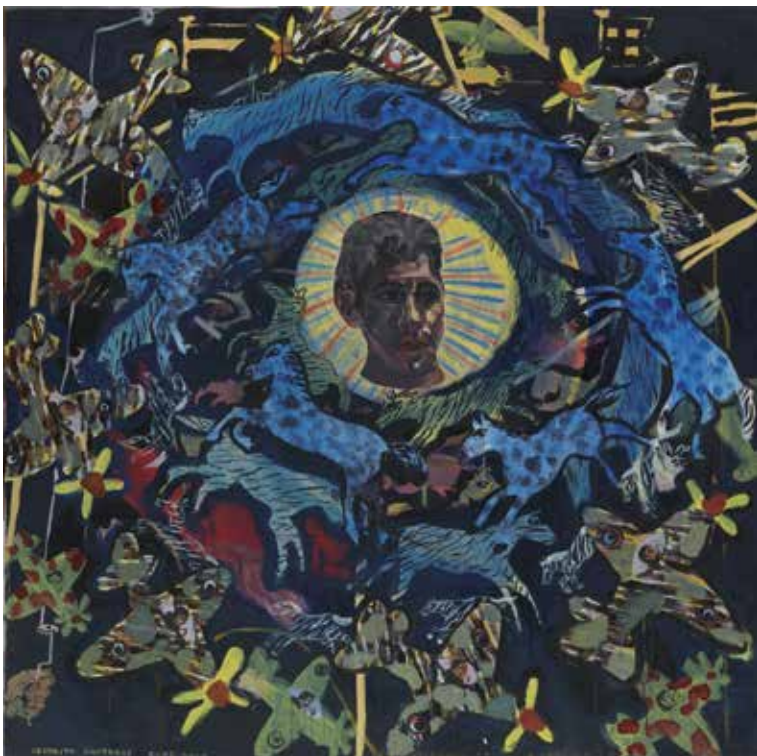

Αλέξης Κυριτσόπουλος (1943)
Πηγαινέλα στα σύννεφα, 2013
μεικτή τεχνική, 29 x 50 εκ.

Alexis Kyritsopoulos (1943)
Back and Forth in the Clouds, 2013
mixed media, 29 x 50 cm

Κώστας Παπατριανταφυλλόπουλος (1951)
Καλοκαιρινό σινεμά βράδυ
ακουαρέλα σε χαρτί, 19,3 x 27,5 εκ.

Kostas Papatriantafylloporoulos (1951)
Open Air Cinema in the Evening
watercolour on paper, 19,3 x 27,5 cm

Τάσος Μαντζαβίνος (1958)

Πορτρέτο ζωγράφου στο λούνα παρκ, 2003-2004
λάδι σε μουσαμά, 130 x 130 εκ.

Tassos Mantzavinis (1958)

Portrait of the Artist at an Amusement Park, 2003-2004
oil on canvas, 130 x 130 cm

Εδουάρδος Σακαϊάν (1957)

Ασανσέρ, 2003
λάδι σε μουσαμά, 200 x 109 εκ.

Edouard Sacaiïan (1957)

Elevator, 2003
oil on canvas, 200 x 109 cm

Η έκθεση

Η ματιά του συλλέκτη Συλλογή Σωτήρη Φέλιου

Δημοτική Πινακοθήκη Ηρακλείου
Βασιλική Αγίου Μάρκου

23 Μαρτίου - 20 Μαΐου 2019

Διοργάνωση έκθεσης

Δήμος Ηρακλείου

Ίδρυμα «Η άλλη Αρκαδία»

Επιμέλεια έκθεσης

Λουίζα Καραπιδάκη

Γενικός συντονισμός έργου

Μαριάννα Γιαλύτη

Δήμος Ηρακλείου

Συντονισμός

Φανιώ Μιχαλοπούλου

Ίδρυμα «Η άλλη Αρκαδία»

Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός, φωτισμός

Architectonofilia

Μεταφορά και ανάρτηση έργων

Move Art A.E.

Ασφάλιση έργων τέχνης

Karavias Underwriting Agency

The exhibition

The collector's eye The Sotiris Felios Collection

Heraklion Municipal Art Gallery
Saint Mark's Basilica

23 March - 20 May 2019

Organised by

Municipality of Heraklion

'The other Arcadia' Foundation

Curator

Louisa Karapidaki

Project manager

Marianna Gialyti

Municipality of Heraklion

Coordination

Fanio Michalopoulos

'The other Arcadia' Foundation

Architectural design and graphical works

Architectonofilia

Transport and installation of works

Move Art S.A.

Insurance

Karavias Underwriting Agency

Η έκδοση

Επιμέλεια

Λουίζα Καραπιδάκη

Καλλιτεχνική επιμέλεια καταλόγου

Εθνικό Τυπογραφείο

(Φωτεινή Πετράκη)

Εκτύπωση-βιβλιοδεσία καταλόγου

Εθνικό Τυπογραφείο

Μεταφράσεις

Δάφνη Καψάλη

Κλεοπάτρα Φατούρου

(κείμενο Λ. Καραπιδάκη)

Διορθώσεις κειμένων

Ιθάκη Γασπαράτου

Φωτογράφιση έργων

Γιάννης Βαχαρίδης

Οδυσσέας Βαχαρίδης

Χρίστος Σιμάτος

Ναταλία Τσουκαλά

The edition

Editing

Louisa Karapidaki

Catalogue design

National Printing House

(Fotini Petraki)

Catalogue production

National Printing House

Translations

Daphne Kapsali

Cleopatra Fatourou

(L. Karapidaki's text)

Proofreading

Ithaki Gasparatou

Photographs of the works

Yannis Vaharidis

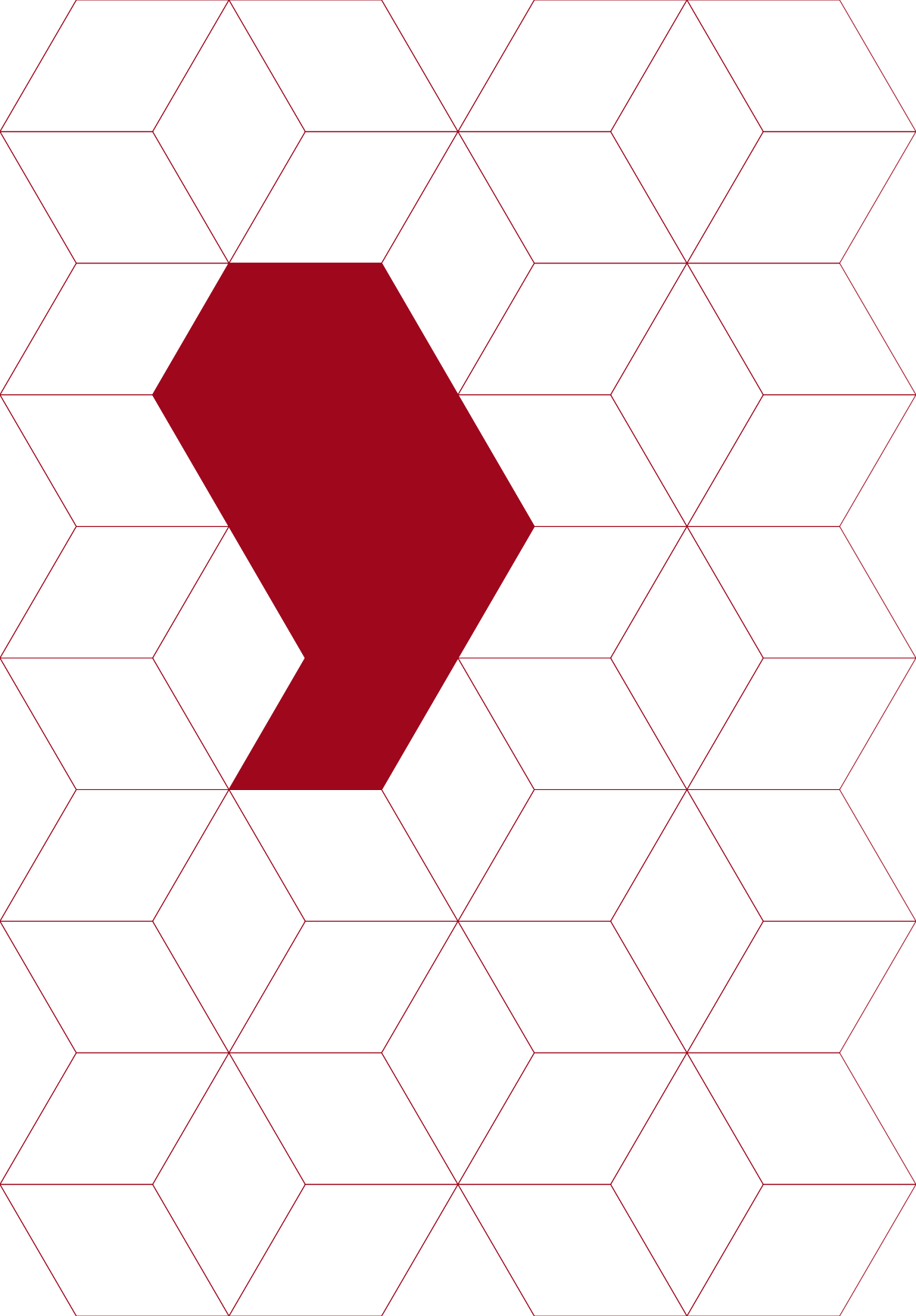
Odysseas Vaharidis

Christos Simatos

Natalia Tsoukalas

The other
Arcadia
FOUNDATION

ΕΘΝΙΚΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ISBN 978-618-80800-9-6